

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมลเลิศ อิมโสภา. การวิจัยเชิงประเมินหอพักศึกษิตินิเวศน์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : การวิจัยเชิงคุณภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

จักรพรรดิ วัฒนา. บทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัดในการบริหารการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กองแผนงาน งานงบประมาณ. บันทึกข้อความ ที่ ทม 0319/995 ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน 2541 เรื่องปรับลดงบประมาณเงินนอกงบประมาณแผ่นดินในส่วนของสำนักงานมหาวิทยาลัย ปีการเงิน 2541. กรุงเทพมหานคร : งานงบประมาณ กองแผนงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คำสั่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ 3012/2521 ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2521 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารธรรมสถาน. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. กิจกรรมธรรมสถาน ปี พ.ศ. 2541. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542 ข.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. คำชี้แจงค่าของงบประมาณเงินผลประโยชน์ ปีงบประมาณ 2535. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. คำชี้แจงค่าของงบประมาณเงินผลประโยชน์ ปีงบประมาณ 2536. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535 ข.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. คำชี้แจงค่าของงบประมาณเงินผลประโยชน์ ปีงบประมาณ 2537. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. โครงการ “ระดมมนุษยธรรม 2542” เพื่อถวายเป็นราชบูชาเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 70 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รำลึกอดีต. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. จดหมายข่าวธรรมสถาน จุฬาฯ : ประกาศระดมธรรม. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. จดหมายข่าว พุทธจิกายน 2541. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541 ฉ.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. บันทึกข้อความ ที่ ทม 0334/002 ลงวันที่ 7 มกราคม 2541 เรื่องขอเรียนชี้แจงเรื่องการขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารธรรมสถาน. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541 ก.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. บันทึกข้อความ ที่ ทม 0334/064 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2541. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541 จ.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. บันทึกข้อความเรื่องขออนุมัติดำเนินการซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2539. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. แบบรายงานผลการปฏิบัติงาน/โครงการ ปีการเงิน 2540 งบประมาณเงินนอกงบประมาณแผ่นดิน แผนงานศิลปะและวัฒนธรรม ธรรมสถาน. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541 ค.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. แบบรายละเอียดคำของบประมาณเงินนอกงบประมาณ ปีการเงิน 2541. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541 ข.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. เพื่อคุณค่าชีวิต ปฏิทินกิจกรรมศาสนาประจำปี 2542. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารธรรมสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครั้งที่ 3/2540 วันพุธที่ 9 เมษายน 2540. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540 ก.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารธรรมสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครั้งที่ 4/2540 วันที่ 16 มิถุนายน 2540 ที่ห้องประชุม อาคารธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. รายงานครุภัณฑ์ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (ม.ป.ป.).
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. รายงานประจำปี 2523 ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. รายงานปรับลดงบประมาณเงินนอกงบประมาณแผ่นดิน ปีการเงิน 2541 กองทุนศิลปะและวัฒนธรรม ธรรมสถาน. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541 ง.

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. รายงานสรุปการดำเนินงานของธรรมสถาน ในปีงบประมาณ 2537 – 2539 เพื่อชี้แจงในการขอรับประมาณเงินผลประโยชน์ ปีงบประมาณ 2540 (6 เดือน : ตุลาคม 2539 – มีนาคม 2510). กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539 ก.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. “ศาสนากับสถานการณ์ปี 2000” เอกสารรวมบทความ โครงการประชุมวิชาการประจำปี 2542 เรื่อง “ศาสนากับสถานการณ์ปี 2000” วันที่ 21 – 22 มกราคม 2542 ณ อาคารธรรมสถานจุฬาฯ จัดโดยธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542 ก.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน. เอกสารระดมธรรม ฉบับที่ 2 12 มิถุนายน 2535 : ระดมธรรม 2535. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535 ก.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ฝ่ายวางแผนและพัฒนา งานงบประมาณ. บันทึกข้อความ ที่ ทม 0319/860 ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2540 เรื่องการปรับปรุงงบประมาณการเงินกองทุน ประจำปีการเงิน 2540. กรุงเทพมหานคร : งานงบประมาณ ฝ่ายวางแผนและพัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานประจำปี 2521 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานประจำปี 2522 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานประจำปี 2523 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานประจำปี 2524 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานประจำปี 2525 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานประจำปี 2526 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานประจำปี 2527 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานประจำปี 2528 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานประจำปี 2529 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530 ก.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานประจำปี 2530 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานประจำปี 2531 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานประจำปี 2532 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานประจำปี 2533 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานกิจการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2540. กรุงเทพมหานคร :
สำนักงานมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พระเกี้ยว 2540 ปีที่ 80 แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สรุปสถิติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2541. กรุงเทพมหานคร : กอง
แผนงาน สำนักงานมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

ชนะ กองไตรย์. กระบวนการพัฒนาโครงการเสนอนิพนธ์ของนิสิตหลักสูตรครุศาสตร์
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชา
วิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ฐาตุร เกิดแก้ว. จากตะวัน...สู่สายธารอุทกบาต. ใน ค่ายวิทยาศาสตร์หน้ากอง ครั้งที่ 16
17- 21 สิงหาคม 2542, หน้า 40 – 61. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา
ส่วนกลางกลุ่มที่ 2 กระทรวงศึกษาธิการ, 2542.

ดอบเบิร์ต, เอ็ม, แอล. การวิจัยเชิงคุณภาพ ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้ในการศึกษาและสังคมสมัย
ใหม่. แปลโดย อูษา ดวงสา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ,
2539.

ดิเรก ชัยนาม. ไทยกับสงครามโลก ครั้งที่สอง. 2 เล่ม. พระนคร : แพร์พิตยา, 2510.

หิตยา สุวรรณชฎ. ความคาดหวังบทบาทของพัฒนาการคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านและเจ้าหน้าที่
ระดับอำเภอ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2510.

เทียนฉาย กิระนันท์. การวางแผนและจัดทำโครงการของรัฐ. ใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์
(บรรณาธิการ), รวบรวมบทความทางการประเมินโครงการ. หน้า 1 – 23. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

- นิตยา ชูโต. การประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร : เพมโปรดักชั่นส์, 2536.
- นิตยา ชูโต. การวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : พี เอ็น การพิมพ์, 2538.
- ประทาน คงฤทธิศึกษาการ. การบริหารและการจัดระเบียบบริหารราชการไทย. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2529.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. การวิจัยประเมินผล หลักการและกระบวนการ. กรุงเทพมหานคร : การพิมพ์พระนคร, 2529.
- พระราชวรมณี(ประยุทธ์ ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2528.
- พระราชวรมณี(ประยุทธ์ ปยุตโต). สัมมนาเทียกถาในพิธีทรงเปิดอาคารธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ใน รายงานประจำปี 2523 ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 1 – 4. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- มูลนิธิวามนุษยธรรม. มูลนิธิมนุษยธรรม 2541 นวมมนุษยธรรม : ความรักเพื่อสรรพสิ่งในจักรวาล. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิวามนุษยธรรม, 2541.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. การประเมินโครงการ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- รัตนะ บัวสนธ์. การประเมินผลโครงการ : การวิจัยเชิงประเมิน. กรุงเทพมหานคร : ต้นอ้อ แกรมมี่, 2540.
- วชิรา วิชยานุวัติ. บทบาทของธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานวิชา Seminar : Buddhist Institutions ภาควิชาสังคมวิทยา-มานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2528, 2528.
- วิชาญ โพธิ์จิตตร. ความคิดเห็นของพระสงฆ์ภิกษุเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาในจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษาศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- วิทย์ เทียงบุญธรรม. พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดบำรุงสาส์น, 2527.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- สมชัย อนุমানราชธน. อัล อีสลาม. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิเสฐียรโกเศศ – นาคะประทีป และคณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา, 2534.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. การออกแบบการกำกับงาน และประเมินผลโครงการ. ใน วารสารวิจัยวิทยาการวิจัย (มกราคม – มิถุนายน 2542) : 49 – 62.

- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. ความรู้พื้นฐานสำหรับการประเมินโครงการทางการศึกษา. ใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ), รวมบทความทางการประเมินโครงการ. หน้า 101 – 121. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สาติน วิรูปุตร์. "ลีโอนิดส์" ก่อนเปิดฟ้าอรุณ "เจมินิดส์". มติชน (2 ธันวาคม 2541): 12.
- สินีนากู บุญช่วย. การวิเคราะห์บทบาทของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สุภางค์ จันทวานิช. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- สุภางค์ จันทวานิช. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- เสาวนีย์ จิตต์หมวด. วัฒนธรรมอิสลาม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุรินทร์ไทย, 2524.
- อัศจรรย์ภรณ์. สุภาส จันทรโณส วีรบุรุษผู้พลีชีพในการกอบกู้เอกราชให้แก่อินเดีย. พระนคร : แพร์พิทยา, 2514.
- อุทัย บุญประเสริฐ. การวิเคราะห์และเขียนโครงการแบบเหตุผลสัมพันธ์. ใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ), รวมบทความทางการประเมินโครงการ. หน้า 25 – 39. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ภาษาอังกฤษ

- Guba, E.G. and Lincoln, Y.S. Effective Evaluation. San Francisco : Jossey Bass Publishers, 1981.
- Guba, E.G. and Lincoln, Y.S. Fourth Generation Evaluation. California : Sage Publications, 1989.
- Rossi, P.H. and Freeman, H.E. Evaluation : A Systematic Approach. Beverly Hills, California : Sage Publication, 1982.
- Rossi, P.H. and Wright, S.R. Evaluation Research : An Assessment of Theory, Practices And Politics. Evaluation Quarterly (February). 1977.
- Stake, R.E. The Art of Case Study Research. California : Sage Publications, 1995.

Stufflebeam, D.L. Educational Evaluation and Decision Making. Bloomington, Indiana
: Phi Delta Kappa National Study Committee on Evaluation, F.E. Peacock
Publishers, 1971.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ประวัติ ฯพณฯ ศรีสุภาส จันทรโบส
(Subhas Chandra Bose)

ประวัติ ฯพณฯ ศรีสุภาส จันทรโบส (Subhas Chandra Bose)

เมื่อปี พ.ศ. 2488 ฯพณฯ ศรีสุภาส จันทรโบส (สุภาส จันทรโบส (Subhas Chandra Bose))¹ อดีตผู้นำคนหนึ่งของประเทศอินเดีย ได้บริจาคเงินจำนวน 250,000 บาท ให้แก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อจัดสร้างถาวรวัตถุที่เป็นการเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินเดีย จนในที่สุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ก่อตั้งธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขึ้น นับได้ว่า ท่านเป็นผู้มีส่วนสำคัญที่ทำให้มีสถานที่นี้

ท่านเกิดเมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2440 ในตระกูล Bose ที่เมืองกัตตัก อยู่ในแคว้นเบงกอลและโอริสสา ได้รับการศึกษาระดับประถมและมัธยมที่เมืองนี้ เมื่ออายุ 15 ปี ท่านสนใจคำสอนของท่านสวามี วิเวกนันทะ และท่านรามกฤษณะ แล้วเริ่มฝึกโยคะเพื่อจะก้าวไปสู่ความหลุดพ้น ขณะเมื่ออยู่ในวัยเยาว์ ท่านยังไม่สนใจการเมืองมากนัก

ประมาณปี พ.ศ. 2455 ท่านได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยกัลกัตตา โดยเลือกเรียนวิชาปรัชญา จากการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยนี้ ทำให้ท่านพบเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เห็นว่าชาวอังกฤษกดขี่และดูถูกชาวอินเดีย รวมทั้งตัวท่านเองก็ประสบปัญหาไปด้วย เป็นเหตุให้ท่านเบนความสนใจมาทางด้านการเมือง เมื่อเรียนจบปริญญาตรีแล้ว บิดาส่งให้ท่านไปเรียนต่อวิชาข้าราชการพลเรือนอินเดียที่อังกฤษ โดยออกเดินทางเมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2462 หลังจากท่านเรียนจบและกลับประเทศอินเดียเมื่อ พ.ศ. 2464 ได้เข้าร่วมงานกู้ชาติ เพราะขณะนั้นอินเดียกำลังวุ่นวาย ท่านมหาตมะ คานธี ได้นำเอาวิธีสัตยาเคราะห์อันเป็นวิถีทางการต่อสู้ที่ไม่ใช้ความรุนแรง (Non Violence) มาใช้ในอินเดีย

ในปี พ.ศ. 2467 ขณะที่ท่านอายุเพียง 27 ปี ท่านได้รับแต่งตั้งจากท่านเทศพันธ์ทาสซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีกัลกัตตา ให้เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร (Chief Executive Officer) แต่หลังจากนั้นท่านถูกจับในข้อหาคบคิดปฏิวัติการปกครองและมีอาวุธในครอบครอง ถูกส่งไปขังไว้ที่พม่า 2 ปี เมื่อได้รับการปล่อยตัวในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2470 ท่านก็ยังคงมีความคิดที่จะกู้ชาติอยู่ แต่มีวิธีต่างไปจากท่านมหาตมะ คานธี ท่านถูกจับอีกครั้งหนึ่ง ระหว่างนั้นท่านสุขภาพไม่ดี จึงไปรักษาตัวที่ยุโรป เมื่อ พ.ศ. 2476

¹ คำว่า "ศรี" ในชื่อ "ศรีสุภาส จันทรโบส" นั้น เป็นคำนำหน้าชื่อผู้ชายชาวอินเดียโดยทั่วไป มีความหมายเหมือนคำว่า "นาย" ในภาษาไทย ส่วนคำนำหน้าชื่อผู้หญิงชาวอินเดีย ถ้าหญิงที่ยังไม่แต่งงานจะใช้คำว่า "กุมารี" และหญิงที่แต่งงานแล้วจะใช้คำว่า "ศรีมะตี" (สุนทร ณ รัชสี, กรรมการบริหารธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2543)

ภาพที่ 13 ฯพณฯ ศรีสุภาส จันทรโบส อดีตผู้นำคนหนึ่งของประเทศอินเดีย ได้บริจาคเงินจำนวน 250,000 บาท ให้แก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2488 นับเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เกิด ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในเวลาต่อมา

ที่มาของภาพ อัจฉราภรณ์. สุภาส จันทรโบส วีรบุรุษผู้พลีชีพในการกอบกู้เอกราชให้แก่อินเดีย
(พระนคร : แพร์พิตยา, 2514)

ราวปี พ.ศ. 2482 ท่านตั้งพรรคก้าวหน้า (Forward Bloc) ขึ้นโดยได้รับความนิยมนิยมจากประชาชน ในช่วงสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ท่านเห็นว่าอังกฤษคงจะแพ้สงคราม จึงเดินทางไปต่าง ๆ เช่น อาฟกานิสถาน อิตาลี ยุโรป เยอรมัน และได้จัดตั้งศูนย์อินเดียอิสระขึ้นที่กรุงเบอร์ลิน ต่อมาเยอรมันมีท่าทีว่าจะป็นฝ่ายแพ้ ท่านจึงเดินทางมาเอเชียบูรพา จัดตั้งกองทัพแห่งชาติขึ้นที่สิงคโปร์ แล้วเดินทางมาประเทศไทย โดยได้รับอนุญาตให้ตั้งกองทัพอินเดียอิสระขึ้นในไทยจากรัฐบาล ท่านเห็นว่าประเทศไทยมีบุญคุณต่อชาวอินเดีย จึงมอบเงินจำนวนหนึ่งเพื่อสร้างอนุสาวรีย์ที่แสดงความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับอินเดีย เมื่อ พ.ศ. 2488

หลังจากมาประเทศไทยแล้วท่านได้ไปสิงคโปร์ ขณะเดินทางจากสิงคโปร์ไปแมนจูเรีย ท่านประสบอุบัติเหตุเครื่องบินตกเสียชีวิตในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2488 ขณะที่ท่านอายุ 48 ปี และหลังจากนั้นอีก 2 ปี อินเดียก็ได้รับเอกราช

(วชิรา วิชยานูวัติ, 2528 ; อัจฉราภรณ์, 2514)

ภาคผนวก ข

กิจกรรมของธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในช่วงปี พ.ศ. 2522 – 2542

กิจกรรมของธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในช่วงปี พ.ศ. 2522 – 2542

ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติธรรมและเป็นศูนย์จัดกิจกรรมทางศาสนาทุกศาสนา ทั้งที่ได้จัดขึ้นเอง และจัดร่วมกับหน่วยงานอื่น หรืออำนวยความสะดวกในการให้ใช้สถานที่ ดังนั้น ตลอดเวลาที่ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ พ.ศ. 2522 จนถึงปัจจุบัน จึงมีรูปแบบของกิจกรรมที่เกิดขึ้นในธรรมสถานอย่างหลากหลายตามวาระโอกาสที่แตกต่างกัน หากแต่เนื้อหาและรายละเอียดอาจมีการเปลี่ยนแปลงบ้าง ตลอดจนปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในขณะนั้น กิจกรรมของธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในช่วงปี พ.ศ. 2522 – 2542 ประกอบด้วย

กิจกรรมปี พ.ศ. 2522

ธรรมสถานจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การบรรยาย การอภิปราย การประชุมวิชาการ นิทรรศการ การฝึกปฏิบัติธรรม จัดพิธีกรรมตามประเพณีทางศาสนาตามเทศกาล และอื่น ๆ นับตั้งแต่มีการแต่งตั้งกรรมการบริหารธรรมสถาน เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2521 เมื่ออาคารธรรมสถานยังมีได้ก่อสร้างแล้วเสร็จ ทั้งนี้โดยความร่วมมือของคณะอาสาสมัคร ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ข้าราชการ นิสิต นิสิตเก่า และญาติสนิทมิตรสหาย ผู้ใฝ่ใจในธรรม อุทิศแรงงาน สติปัญญา และเวลา เพื่อประโยชน์สุขแก่ส่วนรวมสืบมา

- 24 - 26 มีนาคม 2522 จัดการประชุมวิชาการ เรื่อง “ศีลธรรมกับศาสนาของโลก” เป็นกิจกรรมหลักของงานฉลองวันครบรอบ 62 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีนิทรรศการทางศาสนา ฉายภาพยนตร์ และการแสดงบนเวทีหอประชุม รวมทั้งนิมนต์พระธุดงค์ ปักกลด เผยแพร่ธรรมในอาณาบริเวณมหาวิทยาลัย
- 24 - 31 ตุลาคม 2522 จัดตั้งค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม ที่สำนักสวนโมกขพลาราม อ.ไชยา จ. สุราษฎร์ธานี เพื่อให้ชีวิตร่วมกันศึกษาธรรมของศาสนาต่าง ๆ และฟังธรรมบรรยายของท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุ
- สิงหาคม 2522 ตัวอาคารธรรมสถานได้ก่อสร้างแล้วเสร็จ เจ้าหน้าที่ของธรรมสถานและอาสาสมัคร ได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่บริษัทธานินทร์อุตสาหกรรม ติดตั้งลำโพงและระบบเสียง ซึ่งบริษัทได้บริจาคเพื่อสนับสนุนกิจการของธรรมสถานและได้เริ่มดำเนินกิจการเป็นการชั่วคราวด้วยความสำนึกว่ากิจการทางธรรมเป็นกิจการที่จำเป็นรีบด่วนสำหรับสังคม ควรจะได้เริ่มดำเนินไปเท่าที่จะทำได้ตามความสะดวก ไม่ควรนั้ลทรอ

- 7 ธันวาคม 2522 จัดอภิปรายเรื่อง "ศาสนา คือ ทางเลือกสุดท้ายของมนุษย์" มีผู้แทนศาสนาต่าง ๆ เข้าร่วมเสนอแนวทรรศนะของศาสนาของตน และตอบปัญหา
- 24 - 27 ธันวาคม 2522 จัดพิธีการทางศาสนาเนื่องในวันคริสตมาส มีการบรรยาย แสดงดนตรี พิธีทางศาสนา ฉายภาพสไลด์ประกอบคำบรรยาย การอภิปราย นิทรรศการ และการแสดงดนตรีของนักเรียน
- (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน , 2524 : (ก) - (ค) ; จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2523)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2523

- 26 มกราคม - อบรมพุทธธรรมขั้นต้นให้แก่สมาชิกกลุ่มหนุ่มสาวชาวพุทธ ที่ จ. ระยอง
- 1 กุมภาพันธ์ 2523 ประกอบด้วยนักศึกษาต่างสถาบัน และบุคลากรในมหาวิทยาลัย
- 7 - 8 กุมภาพันธ์ 2523 จัดงาน "เมอลิตินนปี" เป็นการเฉลิมฉลองวันคล้ายวันประสูติของศาสดามุฮัมมัด มีนิทรรศการบรรยาย อภิปราย ฉายภาพสไลด์ การประกอบพิธีละหมาด
- 11 กุมภาพันธ์ 2523 พิธีปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะ
- 13 - 15 กุมภาพันธ์ 2523 ได้ทดลองใช้โอกาสวันวาเลนไทน์ จัดงาน "วันแห่งความรัก" ขึ้น เพื่อแสดงความหมายของความรักทางศาสนา ปราบกฏผลสำเร็จเป็นอย่างดี
- 1 มีนาคม 2523 จัดงาน วันมาฆบูชา
- 23 - 27 กรกฎาคม 2523 จัดงานวันอาสาฬหบูชา มีการบรรยายธรรม ถวายภัตตาหารภิกษุสงฆ์ อภิปราย และสนทนาธรรม การแสดงสุนทรพจน์ของนักเรียน ปฏิบัติธรรมร่วมกันและเวียนประทักษิณ ชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และญาติสนิทมิตรสหายได้มาร่วมงานคับคั่งเป็นที่น่าปลื้มปิติใจ
- 26 - 30 พฤษภาคม 2523 งาน "สัปดาห์แห่งการประจักษ์แจ้งพุทธธรรม"
- 7 - 8 กรกฎาคม 2523 ธรรมสถานจัดงาน "ศาสนธรรมกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย" ในโอกาสเริ่มปีการศึกษาใหม่ เพื่อชักจูงให้นิสิตสนใจในการใช้ศาสนธรรมพัฒนาตนเองควบคู่ไปกับการศึกษาในระบบ
- 3 สิงหาคม 2523 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดอาคารธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับกิจกรรมซึ่งดำเนินการอยู่เป็นประจำ ธรรมสถานได้จัดแผนกระดานติดเอกสารเผยแพร่คำสอน คติ ข้อคิด ตามแนวศาสนาต่าง ๆ ติดตั้งในคณะวิชาต่าง ๆ โดยเปลี่ยนเนื้อหาทุกเดือนได้เชิญวิทยากร หรือธรรมจารย์ ของศาสนาต่าง ๆ ผลัดเปลี่ยนมาประจำที่อาคารธรรมสถาน เพื่อ

ตอบข้อสงสัยและแนะนำช่วยแก้ปัญหาชีวิตในบ่ายวันจันทร์ อังคาร พุธ และศุกร์ สำหรับบ่ายวันพุธมีการประชุมสนทนาธรรมสำหรับผู้สนใจ นอกจากนี้ ได้จัดตั้งโครงการ “ธรรมะเพื่อยุวชน” ขึ้นสำหรับเด็ก ในวัยเรียน อายุระหว่าง 6 – 15 ปี เพื่อให้สัมผัสศาสนธรรมซึ่งปรับให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตปัจจุบัน ในขั้นต้นนี้ได้รับเด็กจากบริเวณใกล้เคียงมหาวิทยาลัย จำนวนประมาณ 70 คน เพื่ออบรมคุณธรรมพื้นฐาน สอนให้สวดมนต์ไหว้พระ ทำโยคะ และสมาธิ สอนกิจกรรมกลุ่ม และการเล่นกลุ่ม ทุกบ่ายวันเสาร์

อนึ่งเมื่อมีผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์การต่างถิ่นหรือต่างแดนผ่านมา ธรรมสถานได้ให้การต้อนรับและจัดการประชุมฟังคำบรรยายหรือสนทนาธรรมด้วย เช่น กรณีการเยี่ยมเยียนของท่านอารีย์รัตน์ะ ผู้นำขบวนการสรรวโทัยแห่งศรีลังกา เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2523 เป็นต้น

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน, 2524 (ก) – (ค) ;จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2524

- 24 - 25 มกราคม 2524 ธรรมสถานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จัดให้มีการประชุมทางวิชาการเรื่อง “โครงการศึกษาเพื่อเสนอหลักวิชาการตามแนวพุทธศาสตร์”
- 13 - 14 กุมภาพันธ์ 2524 จัดงานวันแห่งความรักขึ้น เพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรักแท้ ซึ่งมีส่วนเกื้อหนุนการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข
- 19 กุมภาพันธ์ 2524 จัดงานมาฆบูชา ณ อาคารธรรมสถานแก่ชาวจุฬาฯ และผู้สนใจทั่วไป
- 21 - 22 มีนาคม 2524 จัดงานมหาชาติขึ้น เพื่อรักษารูปแบบประเพณีการเทศน์มหาชาติที่ถูกต้อง ตลอดจนศึกษาคุณค่าของมหาชาติด้านต่าง ๆ ณ อาคารธรรมสถาน ในงานนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้เสด็จทรงเป็นองค์ประธานกัณฑ์กุมาร
- 16 - 18 พฤษภาคม 2524 จัดงานฟื้นฟูความสำคัญของวันวิสาขบูชา ร่วมกับกลุ่มพุทธต่างๆ ด้วยความสนับสนุนของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และเอกชน นอกจากนี้ยังได้จัดทำบัตรอวยพรเนื่องในโอกาสวันวิสาขบูชา ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- 13 กรกฎาคม 2524 จัดให้มีการเสวนาธรรม เนื่องในโอกาสวันอาสาฬหบูชาแก่ชาวจุฬาฯ เรื่อง “ธรรมกับกาม” ที่ ศูนย์สารนิเทศจุฬาฯ
- 16 - 18 กรกฎาคม 2524 จัดงานเนื่องในโอกาสวันอาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษาขึ้นที่บริเวณเกาะลอย สวนลุมพินี ร่วมกับกลุ่มชาวพุทธต่าง ๆ
- 9 กันยายน 2524 จัดเสวนาธรรมเรื่อง “นิพพานานาทัศนะ” ณ อาคารธรรมสถาน

22 - 29 ตุลาคม 2524 โครงการค่ายพัฒนาชีวิตและบุคลิกภาพเรื่อง "สติ" ณ สถานีวิจัย
วิทยาศาสตร์ทางทะเล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กิ่งอำเภอเกาะสีชัง จ. ชลบุรี

ธรรมสถานได้จัดให้มีกิจกรรมอื่น ๆ อีก อาทิ เช่น การศึกษาและปฏิบัติธรรม เข้า เวลา
7.30 - 8.30 น. ทุกวันอังคาร และ วันพฤหัสบดี โดย ศาสตราจารย์ ดร. ระวี ภาวิไล ฝึกให้เด็ก
โดย อาจารย์สุพล โสฬสกิจ ทุกวันอังคาร และ วันศุกร์ เวลา 16.30 - 17.30 น. การสนทนา
ตอบปัญหาชีวิต โดยพระมหาขจิต สิริวิมลฺโต วัดแก้วแจ่มฟ้า ทุกวันศุกร์ เวลา 14.00 - 16.30 น.
และทุก ๆ วันอาทิตย์ต้นเดือน ธรรมสถานจัดงานลุ่มพินีธรรมสมาคม ณ บริเวณเกาะลอย สวนลุ่มพินี
(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2525

- 21 - 22 มกราคม 2525 จัดประชุมวิชาการเรื่อง "บทบาทของศาสนธรรมในสถาบันอุดมศึกษา"
โดยมีหัวข้อประชุมที่น่าสนใจ อาทิ เช่น สถาบันอุดมศึกษากับ
ปัญหาของมนุษย์ในปัจจุบัน ศาสนธรรมกับสถาบันอุดมศึกษา
ปัจจุบัน ศาสนธรรมควรมีบทบาทในสถาบันอุดมศึกษาอย่างไร
- 3 - 8 กุมภาพันธ์ 2525 กิจกรรมวันมาฆบูชา จัดรายการ "ธรรมปริทรรศน์" โดยนิมนต์พระ
อุදังค์กรรมฐานทุกภาคของประเทศ จำนวน 200 รูป มาร่วม
ธรรมร่วมส่งเสริมเผยแผ่ธรรมในพุทธศาสนา ดังต่อไปนี้
- 3 - 5 กุมภาพันธ์ 2525 ก. ศึกษาและปฏิบัติธรรม รวมทั้งเสวนาในหัวข้อธรรมอันเกี่ยวกับ
เรื่อง ศิล สมาธิ และปัญญา
- 6 - 8 กุมภาพันธ์ 2525 ข. ร่วมกับสมาชิกลุ่มพินีธรรมสถาน จัดงานมาฆบูชา โดยมีการ
ศึกษาและปฏิบัติธรรม เสวนา อภิปราย สุนทรพจน์ บรรยาย และ
เทศนาธรรม
- 8 กุมภาพันธ์ 2525 ค. ธรรมสถาน จัดให้มีการเวียนเทียนในวันมาฆบูชาที่ เกาะสวนลอย
ลุ่มพินี

จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีต่าง ๆ เช่น วันคริสตมาส วันขึ้นปีใหม่
วันเด็ก วันแห่งความรัก วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา นอกจากนี้ ยังจัดกิจกรรมอื่น ๆ เป็นประจำ
ได้แก่ รายการศึกษาพุทธธรรม การสอนสมาธิ - วิปัสสนา พิธีมิชชา สอนให้เด็ก(มวยจีน) และจัด
ทำบัตรอวยพรวันวิสาขบูชา

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2526

1. กิจกรรมประจำสัปดาห์/เดือน

ธรรมสถานจัดกิจกรรมทางศาสนาและประเพณี เนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี อาทิ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ วันเด็ก วันแห่งความรัก กิจกรรมทางศาสนา ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันคริสต์มาส เป็นต้น

สำหรับวันวิสาขบูชา ได้จัดพิมพ์บัตรอวยพรวันวิสาขบูชา เป็นภาพวาดที่คณะกรรมการประกวดที่ธรรมสถานจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสนใจและตื่นตัวในการส่งบัตรอวยพรวันวิสาขบูชาให้แพร่หลาย รายการศึกษา ปฏิบัติธรรมและกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่

รายการศึกษา-วิเคราะห์ "พุทธธรรม" เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักคำสอน

ในพุทธศาสนา

เจริญสติ

เน้นหลักปฏิบัติในพุทธศาสนา คือ การเจริญสติ (สติปัฏฐาน) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เท่าทันความจริงของชีวิต สังคม ในการเผชิญปัญหาต่าง ๆ

สมาธิแนวธรรมกาย

เน้นหลักปฏิบัติในทางพุทธศาสนา แนวธรรมกายโดยมูลนิธิพุทธภาวนา วัดสระเกศ

ให้เก๊กและโยคะ

เพื่อการบริหารร่างกาย และจิตใจควบคู่กันไป

กิจกรรมทางศาสนาคริสต์ จัดสนทนาคริสต์ธรรม เพื่อเผยแพร่คำสอนทางคริสต์ศาสนา และจัดพิธีมิชชา โดยชมรมศาสนศึกษา

บรรพทูโธ

การบรรยายประกอบสไลด์เกี่ยวกับพุทธสถาน "บรรพทูโธ" ในประเทศอินโดนีเซีย โดยเน้นถึงข้อธรรมที่ได้รับจากลักษณะการก่อสร้างและภาพสลักบนแผ่นหิน

2. โครงการประจำปี

โครงการปฏิบัติธรรม

โดยการเจริญสติตามแนวหลวงพ่อเทียน จิตตสุโก

ค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม เป็นโครงการครั้งที่ 5 ชื่อค่าย "อิทธิบาท" แบ่งโครงการออกเป็น 2 ระยะ
15-21 ตุลาคม 2526 ระยะแรกที่วัดมาลาต ตำบลสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่ ระยะที่ 2 ที่ถ้ำตูปู

22-30 ตุลาคม 2526 อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โครงการนี้เน้นหลักธรรมอิทธิบาทในทางพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การทำวัตรเช้า-เย็น โยคะ สมาธิ การศึกษาวิเคราะห์ หุดงค์และสอนธรรมะบนยอดดอย นอกจากนี้สวดแล้วมีอาจารย์ร่วมกิจกรรมนี้ 2 คน

3. โครงการพิเศษ

<p>ราชาโยคะ 15 – 25 ธันวาคม 2526</p> <p>เก็บอารมณ์กับไท่เก๊ก 16 – 18 ธันวาคม 2526</p> <p>ปฏิบัติทฤษฎีศาสนา</p>	<p>บรรยายเกี่ยวกับการสงบจิตและภาคปฏิบัติตามแบบของราชาโยคะ โดยตัวแทนของ B.K. World Spiritual University</p> <p>จัดค่ายสุดสัปดาห์เพื่อปฏิบัติการให้รู้จักสมดุลของการเคลื่อนไหวควบคู่กับการพัฒนาจิตใจ</p> <p>จัดพิมพ์ปฏิบัติทฤษฎีศาสนา เพื่อรวบรวมวันสำคัญของศาสนาต่าง ๆ และเนื้อหาสาระโดยสังเขปเกี่ยวกับวันสำคัญนั้น ๆ เผยแพร่ให้แก่องค์กรที่เกี่ยวข้องในแวดวงศาสนา</p>
---	---

นอกจากนี้ ธรรมสถานยังได้ทำแผ่นป้ายเผยแพร่หลักธรรม บริการให้ยืมหนังสือและแถบบันทึกเสียงธรรม และให้ใช้สถานที่เพื่อจัดกิจกรรมทางศาสนาอยู่เสมอ

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2527

1. กิจกรรมประจำสัปดาห์/เดือน

<p>เจริญสติ ทุกวันพุธ</p> <p>สมาธิ (แนวธรรมกาย) ทุกวันอังคาร พุธ ศุกร์</p> <p>สมาธิ ทุกวันศุกร์</p> <p>สมาธิคริสต์ ทุกวันจันทร์</p> <p>สนทนาคริสต์ธรรม ทุกวันศุกร์</p> <p>ไสยาบา ทุกวันพฤหัสบดี อาทิตย์</p> <p>ไท่เก๊ก (มวยจีน) ทุกวันศุกร์</p> <p>พิธีมิชชา ศุกร์แรก</p>	<p>ฝึกการปฏิบัติในพุทธศาสนาโดยเฉพาะการเจริญสติปฏิฐานนำโดยพระวิปัสสนาจารย์ จากวัดสนามใน นนทบุรี</p> <p>ฝึกการปฏิบัติในด้านสมาธิตามแนววิชชาธรรมกายโดยมูลนิธิพุทธภาวนา วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร</p> <p>เน้นความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติในเรื่องสมาธิในหลายรูปแบบหลายวิธีตามความเหมาะสม โดยชมรมจิตศึกษา อบจ. และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาพรณ ญ บางช้าง</p> <p>การปฏิบัติสมาธิตามแนวทางคริสตศาสนา โดยรองศาสตราจารย์ กীরติ บุญเจือ ร่วมกับคณะโดโพลาร</p> <p>สนทนาเรื่อง คัมภีร์ไบเบิลเชิงวิชาการและวิเคราะห์หลักคำสอนโดยรองศาสตราจารย์ กীরติ บุญเจือ</p> <p>เสนอแนวคำสอนท่านไสยาบา เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจตามคำสอนของท่านไสยาบา นำโดย ดร. อาจอง ชุมสาย ญ อยุธยา</p> <p>เพื่อการบริหารร่างกาย และจิตใจ นำโดย คุณศรัณย์ ชุมแสง ญ อยุธยา</p> <p>ประกอบพิธีกรรมทางคริสตศาสนา โดยชมรมศาสนศึกษา อบจ.</p>
---	---

เผยแพร่ธรรม เปิดเทปบันทึกเสียงธรรมทุกเย็น เผยแพร่หลักธรรมไทย แผ่นป้าย ธรรมะ และให้ยืมหนังสือและเทปบันทึกเสียงธรรมะตลอดปี

2. โครงการประจำปี

การประชุมวิชาการ

- 8-10 กุมภาพันธ์ 2527 เรื่อง "ศาสนธรรมกับการพัฒนาจิตใจในสังคมปัจจุบัน" มีผู้แทน สถาบันอุดมศึกษาและวิทยาลัยครูทั่วประเทศเข้าประชุมรวม 80 คน
- 9-11 กรกฎาคม 2527 เรื่อง "พระพุทธศาสนา" ตามหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อแนะแนวเนื้อหาเรื่องพระพุทธศาสนาแก่ครูอาจารย์ผู้สอนวิชาพุทธศาสนา จำนวน 120 คน

ค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม จัดโครงการเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางธรรมให้แก่เจ้าหน้าทีและอาสาสมัครของธรรมสถานโดยออกค่าย ณ ถ้ำตุ้ม อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเน้นการจุดธูปเป็นสำคัญ

27 เมษายน - 6 พฤษภาคม 2527

เจริญสติ ร่วมกับกลุ่มศึกษาและปฏิบัติธรรมและวัดสนามใน นนทบุรี จัดโครงการปฏิบัติธรรม โดยการเจริญสติตามแนวหลวงพ่อกุศล จิตตสุภา

ตุลาคม 2526 - กรกฎาคม 2527

ช่วงวันหยุดเดือนละครั้งรวม 4 ครั้ง

ค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม เป็นโครงการครั้งที่ 6 ชื่อค่าย "วิเคราะห์ชีวิต" โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน

11-13 ตุลาคม 2527 คือ การปฐมนิเทศและสังสรรค์ขั้นต้น และไปเข้าค่าย ที่ไร่สุขจิต

14-21 ตุลาคม 2527 ต.วังหว่า อ.เมือง จ.ระยอง เพื่อชี้แนะการวิเคราะห์ชีวิตอย่างละเอียดลึกซึ้งตามแนวพุทธธรรม ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติเป็นพื้นฐานการพัฒนาชีวิตต่อไป มีผู้เข้าร่วมค่าย 30 คน

รากฐานแห่งศาสนธรรม ร่วมกับมูลนิธิธรรมาภา จัดรายการ "รากฐานแห่งศาสนธรรม" เป็นประจำในวันเสาร์ รวม 6 ครั้ง โดยเชิญอาจารย์โกวิท(เขมานันทะ) เป็นผู้บรรยายและอบรมการปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมรายการได้รู้เข้าใจ และเกิดความตื่นตัวถึงสถานะของศาสนาต่าง ๆ มีผู้เข้าร่วม 30 คน

17 พฤศจิกายน - 22 ธันวาคม 2527

3. โครงการพิเศษ

มหาตมาคานธี

30 มกราคม 2527 จัดงานระลึกถึงท่านมหาตมาคานธี ในวันคล้ายวันสิ้นชีพ โดยมีนิทรรศการและภาพยนตร์ เรื่อง "คานธี" และรายการเสวนาเรื่อง "ชีวิตและผลงานของท่านมหาตมาคานธี"

อื่น ๆ

จัดฉายภาพยนตร์โทรทัศน์เรื่อง THE DAY AFTER ในเดือนมกราคม 2527 เพื่อให้เห็นถึงผลร้ายของระเบิดนิวเคลียร์

บรรยายจิตวิทยาเชิงวิเคราะห์ตามหลักพุทธธรรม โดยผู้อำนวยการ
ธรรมสถาน

จัดพิมพ์ปฏิทินศาสนาเผยแพร่วันสำคัญของศาสนาต่าง ๆ
จัดทำหนังสือ "พุทธศาสนากับความมั่นคงของชาติ" เนื่องในวันวิสาข
บูชา

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2528

1. กิจกรรมประจำสัปดาห์/เดือน

เจริญสติ (สติปัญญา 4)	เน้นด้านปฏิบัติในพุทธศาสนา สนทนาปัญหาธรรม นำโดย พระ พุทธ 12.00 – 17.00 น.	วิปัสสนาจารย์ จากวัดสนามใน
สมาธิ (แนวธรรมกาย)	ฝึกปฏิบัติเรื่องสมาธิตามแนววิชาธรรมกาย โดยมูลนิธิพุทธภาวนา เที่ยงวันอังคาร พฤษฯ	วัดสระเกศราชมหาวิหาร
คำสอนท่านไสยาบา	เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจตามคำสอนของท่านไสยาบา นำโดย พฤษฯ อาทิตย์	ดร. อัจจง ชุมสาย ณ อยุธยา
พิธีมิชชา	จัดโดยชมรมศาสนศึกษา อบจ.	
ศุภกรแรกของเดือน		
สนทนาธรรม	สนทนาธรรมและปัญหาชีวิตทั่วไป กับ พญ. อมรา มลิลิตา โดย ศุภกร	ชมรมจิตศึกษา อบจ.
อิสลามเพื่อชีวิต	บรรยายและสนทนาเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ คือ จันทร์สุดท้ายของเดือน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราวณี ฟาพานิช
โยคะ	เน้นการบริหารร่างกายและจิตใจคู่กันไป จัดโดยชมรมจิตศึกษา อบจ.	
พฤษฯ		
เผยแพร่ธรรม	เปิดเทปบันทึกเสียงธรรมะของพระภิกษุผู้ทรงคุณวุฒิทุกเย็น จัดทำ แผ่นป้ายเผยแพร่ธรรมไปตามหน่วยงานต่าง ๆ และบริการให้ยืม หนังสือและเทปบันทึกเสียงธรรมะ	

2. โครงการประจำปี

การประชุมวิชาการ

17-18 มกราคม 2528

เรื่อง "หัวใจของศาสนา" เพื่อร่วมกันศึกษาหาความเข้าใจถึงแก่นแท้
หรือหัวใจของศาสนาต่าง ๆ ให้สามารถพิจารณาได้ว่า สิ่งใดเป็น
แก่นแท้ สิ่งใดเป็นส่วนประกอบ และธรรมเนียมประเพณีที่มีความ

สัมพันธ์กับศาสนา ตลอดจนแลกเปลี่ยนทัศนะ และความรู้เกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนิกของศาสนาต่าง ๆ มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 120 คน

ค่ายการศึกษาและปฏิบัติธรรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ทางธรรมในด้านปฏิบัติแก่
3-12 พฤษภาคม 2528 เจ้าหน้าที่และอาสาสมัครของธรรมสถาน โดยออกค่าย ณ ถ้ำตุ้ปุ

อ. จอมทอง จ. เชียงใหม่

เจริญสติ

ธรรมสถานร่วมกับวัดสนามโนนและกลุ่มศึกษาและปฏิบัติธรรม จัดโครงการปฏิบัติธรรมโดยเจริญสติ ตามแนวหลวงพ่อเทียน จิตตสุโก ซึ่งฝึกปฏิบัติโดยเน้นการเจริญ "สติ" ช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ เฉลี่ยเดือนละครั้ง ๆ ละ 20 - 30 คน

โครงการศึกษาธรรมสวนโมกข์

6-20 ตุลาคม 2528 เป็นโครงการครั้งที่ 7 แบ่งการจัดค่ายเป็น 2 ช่วง

6-13 ตุลาคม 2528 ช่วงแรกที่สวนโมกข์พลาราม เพื่อศึกษาให้รู้จักสวนโมกข์ในแง่มุมต่าง ๆ คือ โรงมหรสพทางวิญญาณ ศึกษาโรงเรียน การสอนธรรมแก่ชาวต่างประเทศ และสำรวจอาณาบริเวณ และบุคคล

14-20 ตุลาคม 2528 ช่วงที่ 2 ที่วัดบ่อม่วง บนเกาะแต่น อ. เกาะสมุย เพื่อศึกษาและทบทวนธรรม มีผู้เข้าร่วมโครงการ 37 คน

นอกจากนี้ ธรรมสถานยังจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางศาสนาและประเพณี เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันแห่งความรัก วันคริสต์มาส วันเด็ก วันสงกรานต์

3. โครงการพิเศษ

หลักสูตรพระพุทธศาสนา ประชุมแนะแนวเนื้อหา เรื่องพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้แนวทางสำหรับการสอนวิชาพุทธศาสนา ให้เป็นไปด้วยดี และได้รับประโยชน์ตรงตามความมุ่งหมายของหลักสูตรยิ่งขึ้น มีครูอาจารย์เข้าร่วมประชุม 120 คน

เก็บอารมณ์เข้ากรรมฐาน ร่วมกับมูลนิธิอริยาภา จัดรายการ "เก็บอารมณ์เข้ากรรมฐาน"
26 มกราคม - ประจำวันเสาร์ รวม 7 ครั้ง เพื่อเน้นการเก็บอารมณ์กรรมฐานและ
9 มีนาคม 2528 ศึกษาพระสูตรสำคัญ ๆ ในพุทธศาสนา ทั้งฝ่ายเถรวาทและมหายาน
ธรรมทัศนาจร เพื่อให้ผู้สนใจจักวัดและสำนักปฏิบัติธรรมที่น่าสนใจ ได้เรียนรู้ข้อ
มิถุนายน 2528 ธรรม และหลักปฏิบัติตามแนวของภิกษุที่เป็นที่นิยมเลื่อมใสของ
มหาชนทั่วไป มีผู้เข้าร่วมโครงการ 52 คน

<p>อภิธรรม</p> <p>1 - 26 กรกฎาคม 2528</p>	<p>จัดให้มีการบรรยายเรื่อง “อภิธรรม “ แนวทางศึกษาใหม่ เพื่อให้รู้เรื่องโลกและชีวิตที่สมบูรณ์ ตรวจสอบได้ด้วยการศึกษาปฏิบัติ ได้นำเสนอในรูปแบบใหม่ โดยจำลองลักษณะของจิต เจตสิก และรูป เพื่อช่วยให้ศึกษาอภิธรรมได้เข้าใจเร็วขึ้น มีผู้สนใจฟังบรรยายประจำประมาณ 70 คน</p>
<p>อื่น ๆ</p>	<p>จัดพิมพ์ปฏิทินเผยแพร่วันสำคัญทางศาสนาประจำปี 2528</p> <p>จัดทำหนังสือเผยแพร่ในการประชุมวิชาการเรื่อง “หัวใจของศาสนา” รวม 4 เล่ม ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พุทธศาสนากับความมั่นคงของชาติ โดย ศ. ดร. ระวี ภาวิไล 2. หัวใจของศาสนาพุทธ โดย ศ. ดร. ระวี ภาวิไล 3. หัวใจของศาสนาคริสต์ โดย ศ. กীরติ บุญเจือ และ รศ. ดร. มารค ตามไท 4. หัวใจของศาสนาอิสลาม โดย ดร. อาณัติ หมาสนิทธิ และ จัดทำหนังสือ “คุณลักษณะในอุดมคติทางจริยธรรมของบุคคล” โดย ศ. ดร. ระวี ภาวิไล <p>มีชาวต่างประเทศเยี่ยมชมกิจการของธรรมสถาน 2 คณะ คือ คณะชาวพุทธจาก University of Sians Malaysia และ คณะ American Nurse Educators</p> <p style="text-align: right;">(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529)</p>

กิจกรรมปี พ.ศ. 2529

1. กิจกรรมประจำสัปดาห์/เดือน

<p>เจริญสติ (สติปัญญา 4)</p> <p>พุธ 12.00 – 17.00 น.</p>	<p>เน้นด้านปฏิบัติในพุทธศาสนา สนทนาปัญหาธรรม นำโดย พระวิปัสสนาจารย์ จากวัดสนามโน นนทบุรี</p>
<p>สมาธิ (แนวธรรมกาย)</p> <p>เที่ยงวันอังคาร พฤษหัส</p>	<p>ปฏิบัติธรรมสมาธิตามแนววิชชาธรรมกาย โดยมูลนิธิพุทธภาวนาวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร</p>
<p>พิธีมิชชา</p> <p>ศุกร์แรกของเดือน</p>	<p>จัดโดยชมรมศาสนศึกษา อบจ.</p>
<p>สนทนาธรรม</p> <p>ศุกร์</p>	<p>สนทนาธรรมและปัญหาชีวิตทั่วไป กับ พญ. อมรา มลิลิตา โดยชมรมจิตศึกษา อบจ.</p>
<p>อิสลามเพื่อชีวิต</p> <p>จันทร์สุดท้ายของเดือน</p>	<p>บรรยายและสนทนาเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณีย์ ฟาพานิช</p>

- อภิธรรม** จัดให้มีการบรรยายเรื่อง “อภิธรรม “ แนวทางศึกษาใหม่ เพื่อให้รู้เรื่องโลกและชีวิตที่สมบูรณ์ ตรวจสอบได้ด้วยการศึกษาปฏิบัติ ได้นำเสนอในรูปแบบใหม่ โดยจำลองลักษณะของจิต เจตสิก และรูป เพื่อช่วยให้ศึกษาอภิธรรมได้เข้าใจเร็วขึ้น มีผู้สนใจฟังบรรยายประจำประมาณ 70 คน
- อื่น ๆ** จัดพิมพ์ปฏิทินเผยแพร่วันสำคัญทางศาสนาประจำปี 2528 จัดทำหนังสือเผยแพร่ในการประชุมวิชาการเรื่อง “หัวใจของศาสนา” รวม 4 เล่ม ได้แก่
1. พุทธศาสนากับความมั่นคงของชาติ โดย ศ. ดร. ระวี ภาวิไล
 2. หัวใจของศาสนาพุทธ โดย ศ. ดร. ระวี ภาวิไล
 3. หัวใจของศาสนาคริสต์ โดย ศ. กীরติ บุญเจือ และ รศ. ดร. มารค ตามไท
 4. หัวใจของศาสนาอิสลาม โดย ดร. อาณัติ หมานสนิท และ จัดทำหนังสือ “คุณลักษณะในอุดมคติทางจริยธรรมของบุคคล” โดย ศ. ดร. ระวี ภาวิไล
- มีชาวต่างประเทศเยี่ยมชมกิจการของธรรมสถาน 2 คณะ คือ คณะชาวพุทธจาก University of Sians Malaysia และ คณะ American Nurse Educators
- (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2529

1. กิจกรรมประจำสัปดาห์/เดือน

- เจริญสติ (สติปัฏฐาน 4)** เน้นด้านปฏิบัติในพุทธศาสนา สนทนาปัญหาธรรม นำโดย พระพุทธ 12.00 – 17.00 น. วิปัสสนาจารย์ จากวัดสนามโน นนทบุรี
- สมาธิ (แนวธรรมกาย)** ปฏิบัติธรรมสมาธิตามแนววิชชาธรรมกาย โดยมูลนิธิพุทธภาวนา เทียงวันอังคาร พฤษศย วัดสระเกศราชมหาวิหาร
- พิธีมิชชา** จัดโดยชมรมศาสนศึกษา อบจ.
- ศุกร์แรกของเดือน**
- สนทนาธรรม** สนทนาธรรมและปัญหาชีวิตทั่วไป กับ พญ. อมรา มลิลิตา โดย ศุกร์ ชมรมจิตศึกษา อบจ.
- อิสลามเพื่อชีวิต** บรรยายและสนทนาเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ คือ
- จันทร์สุดท้ายของเดือน** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณีย์ ฟ้าพานิช

โยคะ	เน้นการบริหารร่างกายและจิตใจคู่กันไป จัดโดยชมรมจิตศึกษา
พฤษาศ	อบจ.
เผยแพร่ธรรม	เปิดเทปบันทึกเสียงธรรมะของพระภิกษุผู้ทรงคุณวุฒิทุกเย็น และจัดทำแผ่นป้ายเผยแพร่ธรรมไปตามหน่วยงานต่าง ๆ และบริการให้ยืมหนังสือและเทปบันทึกเสียงธรรมะ

2. โครงการประจำปี

โครงการธรรมทัศนจาร ตลอดปี	เป็นโครงการศึกษาและปฏิบัติธรรมในลักษณะธรรมบันเทิง รวม 4 ครั้ง ณ วัดไกลกังวล จ. ชัยนาท 2 ครั้ง วัดญาณสังวราราม จ. ชลบุรี และวัดเขาสุกกริม จ. จันทบุรี มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมรวม 311 คน
ประชุมวิชาการ 23 – 24 มกราคม 2529	เรื่องศาสนากับการเมือง เพื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับการเมือง โดยเน้นกรณีสังคมไทยอดีต ปัจจุบัน และอนาคต เป็นหลัก โดยมีการบรรยาย เสนอบทความและอภิปรายสรุปผล มีผู้เข้าร่วมประชุม 101 คน เป็นตัวแทนจากสถานศึกษาต่าง ๆ 40 แห่ง และกลุ่มศาสนา 10 กลุ่ม
ธรรมสมโภช พฤษภาคม 2529	ธรรมสถานจัดงานวันวิสาขบูชา และธรรมสมโภชฉลองอายุครบ 80 ปี ท่านพุทธทาส พระเถระผู้เป็นปราชญ์ ซึ่งได้อุทิศชีวิตทุ่มเทแรงกาย ใจ และสติปัญญา ประกอบคุณานุประโยชน์อย่างยิ่งแก่พุทธศาสนา โดยร่วมกับมหาสมาคมยุวพุทธิกสากล จัดบรรยายและอภิปรายพิเศษเรื่อง“ท่านพุทธทาสกับการศึกษาและวิกฤตการณ์ของโลก” และ “ศาสนาจะร่วมมือกันช่วยโลกได้อย่างไร” ที่หอประชุมจุฬาฯ และมีพิธีกรรมทางสงฆ์ที่ธรรมสถาน

นอกจากนี้ ธรรมสถานยังจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางศาสนาและประเพณีเป็นประจำ เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันแห่งความรัก วันเด็ก และวันสงกรานต์

3. โครงการพิเศษ

เปิดโลกอภิธรรม	สอนอภิธรรมแก่ชาวจุฬาฯ เป็นประจำโดยท่านพระครูธรรมธร
จันทร์ พุศ ศุกร์	รองผู้อำนวยการมหาวิทยาลัย
อภิธรรมเบื้องต้น	เปิดอบรมหลักสูตรอภิธรรมเบื้องต้น เพื่อปูพื้นฐานสำหรับผู้จะศึกษา
ทุกอังคาร พฤษศ	อภิธรรมระดับลึกซึ่งต่อไป โดย ศาสตราจารย์ ดร. ระวี ภาวิไล

โครงการบวชนกขัมมปฏิบัติ คณะกรรมการจัดงานวันพ่อแห่งชาติ ร่วมกับวัดสังฆทานและ

4-5 ธันวาคม 2529 ธรรมสถานจัดโครงการบวชนกขัมมปฏิบัติ ณ อาคารธรรมสถาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมพระเกียรติ และถวายเป็นพระราชกุศลสนองพระมหากรุณาธิคุณแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ประจำปี 2529 โดยมีรูปแบบกิจกรรม คือ พิธีบวชนกขัมมปฏิบัติ โดยหลวงพ่อสองกตปุญโญ แห่ง วัดสังฆทาน จังหวัดนนทบุรี การฟังปาฐกถาธรรม การทำวัตรเช้า และการอยู่ธุดงค์วัตร เป็นต้น มีผู้สมัครร่วมพิธีบวชจำนวน ประมาณ 100 คนเศษ

อื่น ๆ

จัดพิมพ์ปฏิทินเผยแพร่วันสำคัญทางศาสนา

จัดทำเอกสารเผยแพร่ 4 ชุด คือ

1. ศาสนากับการเมืองในอดีต โดย ศาสตราจารย์ ดร. ระวี ภาวิไล
2. ศาสนากับการเมืองในปัจจุบัน โดย อ. มนต์ เกียรติธำรย์
3. ศาสนาคริสต์กับการเมือง โดย ศาสตราจารย์ กิรติ บุญเจือ
4. หลักการศึกษาสมบูรณ

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530 ก)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2530

1. กิจกรรมประจำสัปดาห์/เดือน

บรรยายคัมภีร์ “ปฏฐาน” เป็นรายการศึกษาคัมภีร์ปฏฐาน ซึ่งเป็นคัมภีร์สุดท้ายในพระอภิธรรมปิฎก มีเนื้อหาแสดงความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องอาศัยกันแห่งธรรมทั้งหลายโดยพิสดาร ซึ่งจำแนก กฎเกณฑ์ความสัมพันธ์เป็น 24 บัจฉัย บรรยายโดย พระครูธรรมธร (สมนต์ นนฺทโก) อาจารย์ใหญ่ฝ่ายอภิธรรมของอภิธรรมโชติภาควิทยาลัย วัดมหาธาตุฯ ทุกวันจันทร์เวลา 17.00 – 19.00 น.

วิเคราะห์โลกและชีวิต เป็นรายการบรรยายควบคู่กับการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของโลกและชีวิตชัดเจนตามแนวทางของพุทธธรรม และให้สามารถนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้ โดยใช้หมวดธรรม คือ พระอภิธรรม และสติปฏฐาน 4 เป็นหลักสำคัญในการศึกษาและปฏิบัติ นำโดย ศาสตราจารย์ ดร. ระวี ภาวิไล ทุกวันอังคาร และ พุธสัปดาห์ เวลา 17.00 – 19.00 น.

บรรยายพุทธปริทัศน์ เป็นรายการบรรยายเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ โดยทั่วไปในหลักการของพุทธธรรม เพื่อให้มองเห็นภาพรวมหรือโครงสร้างของพุทธธรรม นำโดย ศาสตราจารย์ นายแพทย์เชวง เดชะโกศยะ ทุกวันพุธ เวลา 17.00 - 19.00 น.

บรรยายบรรยายคัมภีร์“ยมก” เป็นรายการศึกษาคัมภีร์ยมก อันเป็นคัมภีร์หนึ่งในพระอภิธรรมปิฎก เป็นวิธีการแสดงธรรมโดยยกหัวข้อธรรมขึ้นวินิจฉัยด้วยวิธีถามตอบ ตั้งคำถามย้อนเป็นคู่ ๆ บรรยาย โดย พระครูธรรมธร (สุนนต์ นนฺทโก) ทุกวันศุกร์ เวลา 17.00 – 19.00 น.

สมาธิ (แนวธรรมกาย) เป็นรายการปฏิบัติในเรื่องสมาธิ ตามแนววิชาธรรมกาย โดยมูลนิธิพุทธภาวนาวิชาธรรมกาย วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร

ให้เก็ก เพื่อการบริหารร่างกาย เรียนรู้จักสมดุลย์ของการเคลื่อนไหวของร่างกายพร้อมกับการฝึกสติ ไปในตัว ทุกวันจันทร์และวันอังคาร เวลา 16.00 – 17.00 น.

พิธีมิชชา จัดทำโดยแผนกคาทอภิกขมรมศาสนาศึกษา อบจ. ทุกวันศุกร์แรกของเดือน เวลา 16.30 – 18.30 น.

บริการให้ยืมหนังสือ แถบบันทึกเสียงธรรมะ ธรรมสถานมีห้องสมุดบริการให้ยืมหนังสือธรรมะ ศาสนาต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และแถบบันทึกเสียงธรรมะ สำหรับผู้ที่สนใจในการฟัง ปัจจุบันห้องสมุดได้รับความสนใจมากขึ้น และมีสมาชิกห้องสมุดเพิ่มขึ้นเป็นลำดับขึ้นทุก ๆ ปี

2. โครงการประจำปี

โครงการค่ายศาสนาเพื่อสันติ โครงการค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรมเป็นโครงการที่จัดขึ้นเป็นประจำ ในเดือนตุลาคมของทุกปี ไปพักค้างเพื่อศึกษาและปฏิบัติในสถานที่ที่เหมาะสม เพื่อฝึกให้สามารถประยุกต์หลักธรรมต่าง ๆ ของศาสนา ก่อให้เกิดการพัฒนาชีวิตและบุคลิกภาพแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ อย่างมีประสิทธิภาพ มีผู้สมัครร่วมโครงการค่ายฯ ปีนี้ประมาณ 30 คน จำแนกเป็น ผู้ที่นับถือ ศาสนาพุทธ 16 คน ผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ 13 คน และผู้ที่นับถืออิสลาม 1 คน ทั้งหมดเป็น ชาย 16 คน และหญิง 14 คน

โครงการจัดประชุมวิชาการ เนื่องจากปี 2529 เป็นปีที่องค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้เป็น ปีสันติภาพสากล ธรรมสถานมีเจตนารมณ์ที่จะสนับสนุนนโยบายดังกล่าว จึงจัดโครงการประชุมวิชาการประจำปี 2530 นี้ ในหัวข้อศาสนธรรมกับสันติภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์ศาสนธรรม ในแง่สันติภาพ อีกทั้งมุ่งศึกษาหาสาเหตุของความขัดแย้งและความรุนแรงในสังคม ตลอดจนเสนอหลักการนำเอาศาสนธรรมมาใช้ในการแก้ปัญหาสันติภาพ การประชุมวิชาการครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 145 คน ซึ่งเป็นผู้แทนจากมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 9 แห่ง มหาวิทยาลัย เอกชน 4 แห่ง วิทยาลัยครู 19 แห่ง วิทยาลัย 5 แห่ง สถาบัน/มูลนิธิ องค์กรทางศาสนาต่าง ๆ 9 แห่ง และอาจารย์ นิสิต บุคลากรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จาก 9 คณะ

งานสัปดาห์ระดมธรรมมาฆบูชา ธรรมสถานได้จัดงานสัปดาห์ระดมธรรมมาฆบูชาขึ้นระหว่าง วันที่ 12 – 20 กุมภาพันธ์ 2530 ณ อาคารธรรมสถาน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะจัดให้มีการชุมนุม

บรรยายแนวทาง การศึกษา และ/หรือ วิธีการปฏิบัติธรรมของสำนักและ/หรือบุคคลต่าง ๆ ที่เป็นที่สนใจของชาวพุทธทั่วไป และมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง

โครงการธรรมทัศนกิจ จัดขึ้นเพื่อพาสมาชิกและผู้สนใจไปรู้จักกับพระภิกษุ หรือผู้ปฏิบัติปฏิบัติชอบในทางธรรม ให้รู้จักสถานที่ปฏิบัติธรรมที่น่าสนใจ เพื่อเป็นการเปิดมิติในการศึกษาและปฏิบัติธรรมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และเป็นการพักผ่อนหย่อนใจในลักษณะธรรมบันเทิงอีกด้วย

โครงการค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม สำหรับเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครธรรมสถาน ธรรมสถานมีโครงการที่จะเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางธรรม โดยเฉพาะในทางปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่และอาสาสมัครของธรรมสถาน ในปีนี้ธรรมสถานได้ให้อาจารย์และเจ้าหน้าที่จำนวน 4 คน และอาสาสมัครจำนวน 15 คน ไปออกค่าย ณ สำนักปฏิบัติธรรม ถ้ำตูปู อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 3 – 19 เมษายน 2530 โดยมีท่านอาจารย์พงษ์ศักดิ์ เดชธมฺโมเป็นผู้อบรมและให้คำแนะนำในด้านต่าง ๆ

งานวันวิสาขบูชา ธรรมสถานได้รับมอบหมายจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ร่วมกับคณะกรรมการฝ่ายจัดนิทรรศการส่งเสริมพระพุทธศาสนาปี 2530 จัดนิทรรศการในงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในโอกาสวันวิสาขบูชา ระหว่างวันที่ 5 – 11 พฤษภาคม 2530 ณ บริเวณท้องสนามหลวง นอกเหนือจากการจัดงานวิสาขบูชา ณ อาคารธรรมสถานอีกงานหนึ่ง

งานหล่อเทียนจำนำพรรษา ในปีนี้นับเป็นปีที่ 3 โดยธรรมสถานได้จัดให้มีการหล่อเทียนจำนำพรรษา จำนวน 3 ต้น ในวันที่ 26 มิถุนายน 2530 ระหว่างเวลา 07.00 – 22.00 น. ณ อาคารธรรมสถาน เพื่อเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีนิยมที่ดีของไทย และมุ่งหวังให้การหล่อเทียนนี้เป็นสื่อแห่งความร่วมมือร่วมใจของชาวจุฬาฯ ในการทำกิจอันเป็นกุศลร่วมกันในเทศกาลเข้าพรรษา

งานอาสาฬหบูชา ธรรมสถานได้จัดงานอาสาฬหบูชาขึ้นในวันที่ 10 กรกฎาคม 2530 ระหว่างเวลา 18.00 – 21.00 น. ณ อาคารธรรมสถาน โดยนิมนต์พระวิปัสสนาจารย์ จากวัดสนามใน จังหวัดนนทบุรี จำนวน 9 รูป มานำรายการ กิจกรรมต่าง ๆ มีการทำวัตรเย็น และสวดมนต์บทพิเศษอื่น ๆ การบรรยายธรรม การปฏิบัติบูชา และพิธีเวียนเทียน มีผู้ร่วมงานประมาณ 200 คน

โครงการค่าย สัมผัสชีวิตมุสลิม โครงการค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม เป็นโครงการที่จัดขึ้นเป็นประจำในเดือนตุลาคมของทุกปี มีจุดมุ่งหมายที่จะจัดพาสมาชิกและผู้สนใจไปพักค้าง เพื่อศึกษาและปฏิบัติในสถานที่ที่เหมาะสม เพื่อฝึกฝนให้สามารถประยุกต์หลักธรรมต่าง ๆ ของศาสนา ก่อให้เกิดการพัฒนาชีวิตและบุคลิกภาพ แก่ผู้เข้าร่วมโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับปี 2530 นี้ เป็นวาระโครงการค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรมของศาสนาอิสลาม ตามมติของคณะกรรมการบริหารธรรมสถาน ที่กำหนดให้ธรรมสถาน จัดโครงการค่ายฯ ในลักษณะหมุนเวียนระหว่าง 3 ศาสนา คือ ศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลาม ตามลำดับ เพื่อให้เกิดบรรยากาศของการศึกษาเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างศาสนา โครงการค่ายฯ ในปีนี้นับเป็นครั้งที่ 9

โดยธรรมสถาน ได้ร่วมกับโรงเรียนศาสนูปถัมภ์ปากพะยูนมูลนิธิ จัดค่ายชื่อ "สัมผัสชีวิตมุสลิม" ระหว่างวันที่ 10 – 17 ตุลาคม 2530 ณ โรงเรียนศาสนูปถัมภ์ปากพะยูนมูลนิธิ อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาโลกทัศน์ ชีวทัศน์ และปรัชญาชีวิตของศาสนาอิสลาม ตลอดจนศึกษาวิถีการดำเนินชีวิตและสังเกตการปฏิบัติศาสนกิจของชาวมุสลิม สำหรับรูปแบบของกิจกรรมนั้นมีทั้งการบรรยาย การสนทนา การชมวิดีโอ การเยี่ยมชมชุมชนมุสลิมตามเกาะแก่งต่าง ๆ และการทัศนศึกษารอบทะเลสาบสงขลา มีผู้สนใจร่วมโครงการค่ายฯ ครั้งนี้ จำนวน 51 คน จำแนกประเภทเป็นผู้นับถือศาสนาพุทธ 22 คน ผู้นับถือศาสนาคริสต์ 7 คน และผู้นับถือศาสนาอิสลาม 22 คน

3. โครงการพิเศษ

โครงการธรรมในศิลปวัฒนธรรมไทย ธรรมสถานได้จัดการแสดงหุ่นละครเล็ก และนิทรรศการธรรมะในศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นการแสดงเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นางลอย พาลีเสียดภัย และชุกกล่องดวงใจ ทศกัณฐ์เกี่ยวนาง เป็นต้น โดย คณะสาครนาฏศิลป์ ในวันที่ 14 มีนาคม 2530 ณ อาคารธรรมสถาน เป็นจำนวน 2 รอบ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมอนุรักษ์ และก่อให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่าทางธรรมที่ตกทอดเป็นมรดกมาในศิลปวัฒนธรรมไทย อีกทั้งยังมุ่งจัดให้มีการกุศล เพื่อนำรายได้สมทบทุนสร้างพระบรมราชานุสาวรีย์สองรัชกาล เนื่องในโอกาส 70 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การแสดงดังกล่าวได้รับความสนใจจากชาวจุฬาฯ ประชาชนทั่วไป และสื่อมวลชนต่าง ๆ พอสมควร มีผู้เข้าชมการแสดงประมาณ 150 คน รวบรวมเงินจากการจัดการแสดงครั้งนี้ สมทบกับเงินรายได้ในทางอื่น ๆ ได้เงินทั้งสิ้น 11,110 บาท

นิทรรศการพุทธสถานบรรพตโร ธรรมสถานได้จัดนิทรรศการภาพถ่ายพุทธประวัติ และเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธสถานบรรพตโร ประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 8 – 19 มิถุนายน 2530 ณ ห้องนิทรรศการเล็ก ศาลาพระแก้ว เพื่อให้ชาวจุฬาฯ และผู้สนใจทั่วไป ได้รู้จักและตระหนักในคุณค่าทั้งทางโบราณคดี ประวัติศาสตร์ ตลอดจนคุณค่าแห่งพุทธธรรมที่บรรพชนได้ถ่ายทอดออกมาเป็นภาพบนแผ่นหินสลัก ลักษณะการก่อสร้างที่เป็นปริศนาธรรมต่าง ๆ ของพุทธสถานแห่งนี้

การบรรยายพุทธประวัติเชิงวิเคราะห์ เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2530 เวลา 10.00 – 12.00 น. ธรรมสถานได้จัดบรรยายพิเศษเรื่อง พุทธประวัติเชิงวิเคราะห์ โดย ศาสตราจารย์ ดร. ระวี ภาวิไล ให้แก่นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนวิชาธรรมวิทยาของคณะครุศาสตร์ จำนวนประมาณ 40 คน ณ ห้องประชุมอาคารธรรมสถาน

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2531

1. กิจกรรมประจำสัปดาห์/เดือน

บรรยายคัมภีร์ กถาวัตถุ เป็นรายการศึกษาคัมภีร์ กถาวัตถุ ซึ่งเป็นคัมภีร์ที่ 4 ในพระอภิธรรมปิฎก ซึ่งพระโมคคัลลีสบุตรติสสเถระ ประธานการสังคายนา ครั้งที่ 3 เรียบเรียงขึ้น เพื่อแก้ความเห็นผิดของนิกายต่าง ๆ ในพระพุทธศาสนาครั้งนั้น ซึ่งได้แตกแยกกันไปแล้วถึง 18 นิกาย บรรยายทุกวันจันทร์ เวลา 17.00 – 19.00 น.

วิเคราะห์โลกและชีวิต เป็นรายการบรรยายควบคู่กับการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องของโลกและชีวิตชัดเจนตามแนวทางของพุทธธรรม และให้สามารถนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต โดยใช้หมวดธรรม คือ พระอภิธรรมและสติปัฏฐาน 4 เป็นหลักสำคัญในการศึกษาและปฏิบัติ ทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 17.00 – 19.00 น.

พุทธปริทัศน์ เป็นรายการบรรยาย เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจโดยทั่วไปในหลักการของพุทธธรรม เพื่อให้มองเห็นภาพรวม หรือโครงสร้างของพุทธธรรม บรรยายทุกวันพุธ เวลา 17.00 – 19.00 น.

ศึกษาพระสูตรในพระไตรปิฎก เป็นรายการศึกษาพระสูตรต้นตปิฎกในพระไตรปิฎก โดยเลือกพระสูตรที่สำคัญ ๆ มาศึกษาวิเคราะห์ และอาศัยอรรถกถาเป็นส่วนช่วยอธิบายความ บรรยายทุกวันศุกร์ เวลา 17.00 – 19.00 น.

สมาธิ เป็นรายการปฏิบัติในเรื่องสมาธิตามแนวธรรมกาย โดยสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร ทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 12.00 – 13.00 น.

อธิษฐานจิต เป็นรายการชุมนุมเพื่อร่วมอธิษฐานจิตของศาสนิกชนในคริสตศาสนา ทุกวันอังคารถึงวันศุกร์ เวลา 12.00 – 12.30 น.

โยคะ เป็นรายการฝึกฝนเพื่อการเรียนรู้ และให้เกิดความเข้มแข็งทางกายและจิตควบคู่กันไป ทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 10.00 – 11.30 น.

วิเคราะห์คำสอนกฤษณะ เป็นรายการประจำทุกวันอาทิตย์ที่ 3 ของเดือน ระหว่างเวลา 14.00 – 17.00 น.

บริการให้ยืมหนังสือ แถบบัณฑิตเสียงธรรมะ ธรรมสถานมีห้องสมุดบริการให้ยืมหนังสือธรรมะของศาสนาต่าง ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และแถบบัณฑิตเสียงธรรมะสำหรับผู้สนใจในการฟัง ปัจจุบันห้องสมุดได้รับความนิยมมากขึ้น และมีสมาชิกห้องสมุดเพิ่มขึ้นเป็นลำดับทุก ๆ ปี

2. โครงการประจำปี

โครงการจัดประชุมวิชาการ โครงการประชุมวิชาการประจำปี 2531 ธรรมสถานได้เลือกจัดในหัวข้อเรื่อง “การสื่อสารเพื่อศาสนธรรม” ซึ่งจัดระหว่างวันที่ 21 – 22 มกราคม 2531 ณ อาคารธรรมสถาน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะพิจารณาการใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์และระบบสื่อมวลชนซึ่ง

สนับสนุนโดยเทคโนโลยีและวิธีการจัดการปัจจุบัน เพื่อเผยแพร่ศาสนธรรมไปสู่ประชาชนให้เกิดผล เป็นความสุขเจริญยิ่งขึ้นในสังคม มีผู้ร่วมโครงการ จำนวน 89 คน โดยจำแนกประเภทเป็น ผู้แทน มหาวิทยาลัยของรัฐ 8 แห่ง มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเอกชน 8 แห่ง โรงเรียนนายร้อย นายเรือ 2 แห่ง วิทยาลัยครู 18 แห่ง และองค์กรของศาสนาต่าง ๆ อีก 17 แห่ง

โครงการธรรมทัศนกิจ เป็นโครงการที่จัดขึ้น เพื่อจัดพาสมาชิกและผู้สนใจไปรู้จักกับบุคคลและสถานที่ปฏิบัติ อันจะเป็นการเปิดมิติในการศึกษาและปฏิบัติธรรมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และเป็นการพักผ่อนหย่อนใจในลักษณะธรรมบันเทิงอีกทางหนึ่ง ในรอบปีที่ผ่านมา ได้จัดโครงการธรรมทัศนกิจ 3 ครั้ง

งานมาฆบูชา ธรรมสถาน ได้จัดงานมาฆบูชาขึ้นในวันที่ 3 มีนาคม 2531 ณ อาคารธรรมสถาน เพื่อส่งเสริมเผยแพร่หลักธรรมในพระพุทธศาสนา และให้งานนี้เป็นเสมือนสื่อรวมใจของชาวจุฬาย ในการทำกิจอันเป็นกุศลร่วมกัน เพื่อน้อมถวายเป็นพุทธบูชา ในโอกาสอันสำคัญยิ่งทางพุทธศาสนานี้

โครงการค่ายปฏิบัติธรรมภาคฤดูร้อน ในปีนี้ได้จัดที่สำนักปฏิบัติธรรมถ้ำตุ้ม อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 22 เมษายน ถึง 8 พฤษภาคม 2531 คณะที่ไปมีจำนวน 28 คน ซึ่งจำแนกประเภทเป็น กรรมการบริหารและเจ้าหน้าที่ธรรมสถาน 4 คน อาจารย์จุฬาย 3 คน นิสิตจุฬาย 2 คน นิสิตเก่าจุฬาย 6 คน นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ 5 คน และอื่น ๆ อีก 8 คน

งานวิสาขบูชา ธรรมสถาน ได้จัดงานวิสาขบูชาขึ้น ในวันที่ 30 พฤษภาคม 2531 ณ อาคารธรรมสถาน เพื่อส่งเสริมเผยแพร่หลักธรรมในพระพุทธศาสนา และมีความประสงค์จะให้งานนี้เป็นสื่อรวมใจของชาวจุฬาย ในการประกอบกิจอันเป็นกุศลร่วมกันในโอกาสวันสำคัญนี้ มีผู้ร่วมงานนี้ ประมาณ 400 คน

โครงการหล่อเทียนจำนำพรรษา ในปีนี้ ธรรมสถานจัดงานหล่อเทียนจำนำพรรษา จำนวน 3 ต้น ขึ้นในวันที่ 15 กรกฎาคม 2531 ณ อาคารธรรมสถาน เพื่อเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมประเพณีนิยมที่ดีของไทย และมุ่งหวังให้การหล่อเทียนนี้เป็นสื่อความร่วมมือร่วมใจของชาวจุฬาย เพื่อประกอบกิจอันเป็นกุศลร่วมกันในโอกาสเข้าพรรษา โดยมีรูปแบบของกิจกรรมโดยสังเขป คือ ภาคเช้า เป็นการทำบุญตักบาตร และพิธีหล่อเทียน ภาคค่ำ เป็นภาพยนตร์สมโภช

งานอาสาฬหบูชา ธรรมสถาน จัดงานอาสาฬหบูชาขึ้น ในวันที่ 28 กรกฎาคม 2531 ณ อาคารธรรมสถาน

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2532

1. **กิจกรรมประจำ** ที่จัดขึ้นทุกสัปดาห์หรือทุก ๆ เดือน ได้แก่ การจัดบรรยายคัมภีร์ "กถาวัตถุ" การวิเคราะห์ "จิตตามแนวอภิธรรม" รายการพุทธปริทัศน์ ฝึกวิปัสสนากรรมฐานตามแนวอภิธรรม

รายการศาสนา 3 ประเภท การศึกษาพระสูตรในพระไตรปิฎก การฝึกสมาธิ ฝึกโยคะ การปฏิบัติกรรมฐานตามหลักพระพุทธศาสนา การสนทนาทางวิชาการของศาสนาอิสลาม 8 ครั้ง และบริการให้ยืมหนังสือ แถบบันทึกเสียงธรรมะ

2. **โครงการประจำปี** ได้จัดค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม “จิต” การประชุมทางวิชาการเรื่อง “ภาวะสูงสุดทางศาสนาและปรัชญา” และโครงการค่ายปฏิบัติธรรมสุดสัปดาห์ จัดงานวันแห่งความรัก จัดสัมมนาค่ายปฏิบัติธรรมภาคฤดูร้อน จัดงานวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา หล่อเทียนจำนำพรรษา จัดโครงการธรรมทัศนาจร

3. **โครงการพิเศษ** ได้จัดอบรมความรู้ เรื่อง “จิต” สนทนาเรื่อง “พุทธบริษัทกับพระธรรมวินัย” จัดประชุมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและมนุษยสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ยังได้จัดทำปฏิทินศาสนา และเอกสารทางธรรมออกเผยแพร่ รวม 18 รายการ

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2533

1. กิจกรรมประจำสัปดาห์-เดือน

กิจกรรมทางพุทธศาสนา ประกอบด้วย การศึกษาคัมภีร์กถาวัตถุ การวิเคราะห์จิตตามแนวอภิธรรม การบรรยายพุทธปริทัศน์ การวิเคราะห์อานาปานสติกรรมฐาน 16 ชั้น อูบายดับทุกข์ การศึกษาพระสูตรในพระไตรปิฎก การฝึกสมาธิ และโยคะ ทางด้านศาสนาอิสลาม จัดให้มีการสนทนาทางวิชาการของศาสนาอิสลามรวม 10 ครั้ง อาทิ วิธีต่อต้านโรคเอดส์แบบอิสลาม มุหัมมัด : ศาสดาแห่งความเมตตาแก่มนุษยชาติ ทัศนะ : หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ปรัชญาอัญญ์ เป็นต้น

2. กิจกรรมประจำปี

ได้จัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันอาสาฬหบูชา จัดโครงการค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม มีค่ายปฏิบัติปฏิเวธ ค่ายปฏิบัติธรรมสุดสัปดาห์ ค่ายปฏิบัติธรรมภาคฤดูร้อน โครงการธรรมทัศนาจร และโครงการประชุมวิชาการเรื่องบทบาทของศาสนาในยุคอุตสาหกรรมใหม่

3. โครงการพิเศษ

จัดนิทรรศการส่งเสริมพระพุทธศาสนา เรื่องพุทธศาสนานำการอนุรักษ์ธรรมชาติ จัดเสวนา

วิเคราะห์ เรื่องคุณค่าป่าไม้ต่อศาสนาและวัฒนธรรม โครงการประชุมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและมนุษยสัมพันธ์ในมหาวิทยาลัย และจัดอภิปรายเรื่องพุทธบริษัทจะพิทักษ์พระธรรมวินัยได้อย่างไร : กรณีปัญหาปัจจุบัน

นอกจากนี้ยังได้จัดพิมพ์ปฏิทินศาสนารวบรวมความสำคัญของศาสนาต่าง ๆ และเอกสารทางธรรมออกเผยแพร่รวม 11 รายการ

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2534

1. กิจกรรมประจำสัปดาห์-เดือน

กิจกรรมทางพุทธศาสนา ประกอบด้วย การศึกษาคัมภีร์กถาวัตถุ การวิเคราะห์จิตตามแนวอภิธรรม การบรรยายพุทธปริทัศน์ การวิเคราะห์ปัจจุสมุปบาท การบรรยายหลักพุทธธรรม การศึกษาพระสูตรในพระไตรปิฎก การฝึกสมาธิ และการฝึกกายบริหารกับให้เก็ก

ทางด้านศาสนาอิสลาม จัดให้มีการสนทนาทางวิชาการของศาสนาอิสลามในเรื่องต่าง ๆ คือ สงครามและสันติภาพในทัศนะอิสลาม บทบาทของสตรีมุสลิมในยามสงครามในสมัยศตวรรษที่ 19-20 ปรัชญาการอดอาหารในทัศนะอิสลาม อิสลามในทัศนะของนักเขียนไทย ความสำเร็จในทัศนะของนักเขียนไทย มุสลิมผู้สร้างสรรค์สันติสุขให้แก่สังคม อิสลามในมาเลเซีย อิสลามกับการสร้างระเบียบวินัยในสังคม และอิสลามกับสิทธิมนุษยชน

2. กิจกรรมประจำปี

ธรรมสถานได้จัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา วันอาสาฬหบูชา และวันคริสต์มาส จัดโครงการค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม ได้แก่ ค่ายเจริญปัญญา ค่ายปฏิบัติธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครธรรมสถาน นอกจากนี้ยังมีโครงการประชุมวิชาการเรื่อง กุศโลบายในการเผยแพร่ศาสนธรรม

3. โครงการพิเศษ

นิทรรศการเรื่อง“บารมีในพุทธศาสนา” เพื่อเฉลิมพระเกียรติแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุครบ 3 รอบ

การบรรยายธรรม “บทบาทของชาวพุทธในสังคมอุตสาหกรรมใหม่” โดย ศาสตราจารย์ ดร.ระวี ภาวิไล ให้แก่นิสิตปริญญาโท ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย งานบรรพชาและอุปสมบทหมู่พระภาคฤดูร้อน

4. งานอื่น ๆ

ธรรมสถานได้จัดพิมพ์ปฏิทินศาสนาประจำปี 2534 รวมทั้งหนังสือและเอกสารทางธรรมเผยแผ่ คือ หนังสือ “อภิธรรมสำหรับคนรุ่นใหม่” โดย ศาสตราจารย์ ดร. ระวี ภาวิไล เอกสาร “พุทธวิธีสอน” โดย ท่านเจ้าคุณพระเทพเวที เอกสาร “สอนอย่างไรให้เกิดสันติภาพ” โดย ศาสตราจารย์ กীরติ บุญเจือ เอกสาร “กุศโลบายในการเผยแผ่ศาสนาธรรม”(ตามแนวศาสนาอิสลาม) โดย อาจารย์ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ เอกสาร “กุศโลบายในการเผยแผ่ศาสนาธรรม” (ตามแนวศาสนาพุทธ) โดย อาจารย์ สุเทพ โพธิ์สัถยา เอกสาร “กุศโลบายในการเผยแผ่ศาสนาธรรม : ประสบการณ์ทางด้านอิสลาม” โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิเชฐรัฐ กาลามเกษตร และเอกสาร “กุศโลบายในการเผยแผ่ศาสนาธรรม” (ตามแนวศาสนาคริสต์) โดย อาจารย์ ถวิล สิทธิพงศ์

ในรอบปี ธรรมสถานได้เอื้อเพื่อให้หน่วยงานขอใช้สถานที่เพื่อจัดกิจกรรมทางธรรมต่าง ๆ อาทิ ชมรมชีวิตจิต กลุ่มพุทธโรงพยาบาลจุฬาฯ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม นอกจากนี้ ธรรมสถานยังได้ให้ยืมอุปกรณ์สำหรับจัดพิธีกรรมทางศาสนาแก่หน่วยงานต่าง ๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน, 2534)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2535

1. กิจกรรมประจำสัปดาห์-เดือน

กิจกรรมทางพุทธศาสนา ประกอบด้วย การศึกษาคัมภีร์กถาวัตถุ การวิเคราะห์จิตตามแนวอภิธรรม การบรรยายพุทธปริทัศน์ การวิเคราะห์ปฏิจจสมุปบาท การบรรยายหลักพุทธธรรม การศึกษาพระสูตรในพระไตรปิฎก และการฝึกสมาธิ

ทางด้านศาสนาอิสลาม จัดให้มีการสนทนาทางวิชาการของศาสนาอิสลามในเรื่องต่าง ๆ คือ อิสลาม : สิทธิของผู้ยากไร้ อิสลาม : สิทธิของสตรี อิสลามกับระบบประชาธิปไตย ความเป็นผู้นำในทัศนะอิสลาม ปรัชญาของการทำฮัจญ์ จิตวิญญาณเพื่อการพัฒนาสังคม หลักเอกภาพในอิสลาม และ การเมือง : สิ่งท้าทายสำหรับผู้หญิง

2. กิจกรรมประจำปี

ได้จัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา และวันอาสาฬหบูชา ในส่วนโครงการค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรมภาคฤดูร้อนนั้น เนื่องจากได้เกิดเหตุการณ์ไม่สงบในบ้านเมืองในช่วงวันที่ 17 – 20 พฤษภาคม 2535 โครงการค่าย “เจริญอินทรี 5” จึงได้งดจากที่กำหนดไว้ในวันที่ 29 – 31 พฤษภาคม 2535 ณ เกาะแตน อำเภอสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อมา ธรรมสถานได้จัดค่าย “เจริญอินทรี” ระหว่างวันที่ 12 – 17 ตุลาคม 2535 ณ วัดเขาวงกต อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

3. โครงการพิเศษ

โครงการบรรพชาและอุปสมบทหมู่ภาคฤดูร้อน โครงการสัมมนาพัฒนาหัวหน้างานหลักสูตร การประชุมปฏิบัติการเรื่อง “พุทธธรรมพัฒนาผู้บริหาร”

ธรรมสถานจัดนิทรรศการเรื่อง “ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร” เนื่องในโอกาสวิสาขบูชาระหว่างวันที่ 11 – 16 พฤษภาคม 2535 ณ ปริณทลสนามหลวง และเป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ เนื่องในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ หลังจากนั้น ในวันศุกร์ที่ 20 พฤศจิกายน 2535 ธรรมสถานได้นำภาพชุด “ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร” ที่ใช้ประกอบนิทรรศการนี้ ไป ถวายเป็นศาสนสมบัติประดับในพระอุโบสถวัดไชยภูมิ อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่ง กำลังก่อสร้างเสร็จพอดี ภาพเหล่านี้เป็นภาพเขียนสีน้ำมันบนแผ่นทรายผสมกาวลาเท็กซ์เคลือบ บนแผ่นไม้อัด ขนาดประมาณ 40 ซม. x 60 ซม. รวม 9 ภาพ และขนาด 40 ซม. x 200 ซม อีก 1 ภาพ ภาพทั้งหมดเป็นผลงานการสร้างสรรค์ของ นายมานิช กลิ่นทรัพย์ นายช่างศิลป์ของ ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลังเหตุการณ์ไม่สงบในบ้านเมืองระหว่างวันที่ 17 – 20 พฤษภาคม 2535 ธรรมสถานจัด การประชุมระดมธรรมทุกวันอาทิตย์ ณ อาคารธรรมสถาน เริ่มตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม เป็นต้นไป จนถึงเดือนตุลาคม 2535 รวม 4 เดือน โดยมีการทำบุญตักบาตร การบรรยาย อภิปราย สนทนาธรรม และนิทรรศการต่าง ๆ เป็นต้น

4. งานอื่น ๆ

ธรรมสถานได้จัดพิมพ์ปฏิทินศาสนาประจำปี 2535 รวมทั้งเอกสารต่าง ๆ คือ ศาสนากับ ระเบียบวินัยทางสังคม โดย รองศาสตราจารย์ สุพัตรา สุภาพ พระพุทธศาสนากับการสร้างระเบียบ วินัยในสังคม โดย รองศาสตราจารย์ ดร. สุนทร ณ รัชชี คริสตศาสนากับการสร้างระเบียบวินัยใน สังคม โดย ศาสตราจารย์ ทวีทรัพย์ บุญพงษ์ ศาสนาอิสลามกับการสร้างระเบียบวินัยในสังคม โดย อาจารย์ ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ และ วิกฤตการณ์ทั้งหลายคือภาวะไร้ศีลธรรม ของท่านพุทธทาสภิกขุ

ธรรมสถานได้เชื้อเพื่อสถานที่ให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดกิจกรรม เช่น ชมรมชีวิตจิต กลุ่มพุทธ โรงพยาบาลจุฬาฯ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถมศึกษา ภาควิชาการศึกษา นอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ และโครงการการศึกษาทั่วไป นอกจากนี้ ธรรมสถานยังให้ยืมอุปกรณ์ สำหรับพิธีกรรมทางศาสนาแก่หน่วยงานในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน, 2535 ข)

กิจกรรมปี .พ.ศ. 2536

1. กิจกรรมประจำสัปดาห์-เดือน

กิจกรรมทางพุทธศาสนา ประกอบด้วย การศึกษาคัมภีร์กถาวัตถุ การวิเคราะห์โลกและชีวิต การบรรยายพุทธปริทัศน์ การบรรยายหลักพุทธธรรม การศึกษาพระสูตรในพระไตรปิฎก การฝึกสมาธิ และรายการระดมธรรมวันอาทิตย์ อันเป็นรายการที่เน้นการศึกษา สนทนา และแลกเปลี่ยนความรู้ทางศาสนา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ให้เป็นไปอย่างกว้างขวาง โดยจัดเป็นรายการประจำทุกวันอาทิตย์เวลา 14.00 – 18.00 น. ณ อาคารธรรมสถาน แต่ครั้งจะเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 คน มาบรรยาย 2 เรื่อง เรื่องละประมาณ 2 ชั่วโมง

ทางด้านศาสนาอิสลาม จัดให้มีรายการสนทนาทางวิชาการของศาสนาอิสลามเป็นประจำเดือนละ 1 ครั้ง ทุกวันศุกร์สัปดาห์สุดท้ายของเดือน เวลา 16.00 – 18.00 น. ณ อาคารธรรมสถาน ดังนี้ พ.ร.บ. ผู้นำอิสลาม : ผลกระทบที่มีต่อมุสลิม มุสลิมกับการเป็นประชาชาติตัวอย่าง มุสลิมในทศวรรษหน้า สำนักทางเศรษฐกิจของมุสลิม และการต่อสู้ของมุสลิมในโลกปัจจุบัน

2. กิจกรรมประจำปี

ได้จัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันเข้าพรรษา และวันอาสาฬหบูชา โครงการค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรมภาคฤดูร้อนชื่อค่าย “สุญญตา” และโครงการประชุมวิชาการเรื่อง “ศาสนากับวิกฤตการณ์ของโลก”

3. โครงการพิเศษ

ธรรมสถานได้จัดโครงการทอดผ้าป่าถวายวัดเขาวงกต จังหวัดลพบุรี เพื่อหาปัจจัยในการก่อสร้างศาลาการเปรียญหลังใหม่ เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2536

ธรรมสถานได้จัดปาฐกถาพิเศษเรื่อง “นิเวศวิทยาตามหลักพระพุทธศาสนา” โดย ท่านเจ้าคุณพระเทพเวที (ประยูร ปยุตโต) ในวันอาทิตย์ที่ 28 กุมภาพันธ์ 2536 ณ อาคารธรรมสถาน

โครงการบรรพชาและอุปสมบทหมู่ภาคฤดูร้อน

ธรรมสถานจัดแสดงนิทรรศการเรื่อง “พุทธศาสนสุภาษิต” เนื่องในเทศกาลวิสาขบูชา ระหว่างวันที่ 29 พฤษภาคม - 4 มิถุนายน 2536 ณ ปริณชิตสนาหลวง กรุงเทพมหานคร

4. งานอื่น ๆ

ธรรมสถานได้จัดพิมพ์ปฏิทินศาสนาประจำปี 2536 และเอกสารดังต่อไปนี้

1. ศาสนากับวิกฤตการณ์ของโลก โดย ศ.น.พ. ประเวศ วะสี
2. พระพุทธศาสนากับวิกฤตการณ์ของโลก โดย รศ. ดร. สุนทร ณ รั้งี
3. การบังเกิดใหม่ : แนวทางแก้ปัญหาวิกฤตการณ์ของโลกจากพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ โดย

ศาสตราจารย์ นันทชัย มีชูธน

4. อิสลาม : ศักยภาพในการแก้ไขวิกฤตการณ์ของโลก โดย ผศ. ดร. ปราณี ฟาพานิช
5. จักรวัตติสูตร โดย อาจารย์ สุเทพ โพธิ์สัทธา
6. อรรถาภิธานธรรมโฆษณ์ คำว่า อนัตตา สุนฺญตา ของคณะธรรมทานมูลนิธิ
7. สุนฺญตาปริทรรศน์ โดย ท่านพุทธทาสภิกขุ
8. พุทธปรัชญามหายาน โดย อาจารย์ ทรงวิทย์ แก้วศรี
9. จุฬาสุนฺญตาสูตร คัดลอกจากพระไตรปิฎก
10. อนัตตลักษณะสูตร คัดลอกจากพระไตรปิฎก

นอกจากนั้น ธรรมสถานได้ให้หน่วยงานต่าง ๆ ใช้สถานที่ เช่น กลุ่มพุทธโรงพยาบาลจุฬาฯ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ และโครงการการศึกษาทั่วไป รวมทั้งธรรมสถานได้ให้หน่วยงานในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีอุปกรณ์สำหรับพิธีกรรมทางศาสนา

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน, 2536)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2537

1. กิจกรรมประจำสัปดาห์/เดือน

กิจกรรมทางพุทธศาสนา ได้แก่ การบรรยายในรายการ คัมภีร์กถาวัตร วิเคราะห์โลกและชีวิต พุทธปริทรรศน์ และศึกษาพระสูตรในพระไตรปิฎก นอกจากนี้ยังมีการฝึกสมาธิและรายการระดมธรรมวันอาทิตย์

กิจกรรมศาสนาอิสลาม เป็นการสนทนาทางวิชาการอิสลาม

2. **โครงการประจำปี** ได้แก่ การประชุมวิชาการเรื่อง “ศาสนาดับทุกข์แห่งยุคสมัย” เมื่อวันที่ 27 – 28 มกราคม 2537 เพื่อหาข้อสรุปในวิธีการและมาตรการทางศาสนาที่จะใช้แก้ปัญหาและบรรเทาความเดือดร้อนของคนและสังคมอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โครงการค่ายซึ่งประกอบด้วย ค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม ค่ายรู้รอบ – รู้ลึก และค่ายปฏิบัติการเรื่อง “บทบาทของสังฆวาสในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา” งานในวันสำคัญทางศาสนา คือ งานมาฆบูชา งานวิสาขบูชา งานหล่อเทียนจำนำพรรษา และงานอาสาฬหบูชา รวมทั้งโครงการธรรมทัศนาจร เพื่อเปิดโลกทัศน์ของผู้ร่วมโครงการ ทำให้ได้รับความรู้อันทรงคุณค่าจากการเดินทางสัมผัสความสุขสงบทางจิตใจในสถานที่สำคัญทางศาสนา

3. **โครงการพิเศษ** ได้แก่ การอภิปรายเรื่อง “ศาสนากับวัฒนธรรมเข้าขั้นวิกฤตจริงหรือ” โครงการบรรพชาอุปสมบทหมู่พระนิสิต และนิทรรศการสัปดาห์ส่งเสริมพุทธศาสนาเนื่องในเทศกาลวิสาขบูชา

4. งานอื่น ๆ ได้แก่ ห้องสมุดบริการให้ยืมหนังสือ และแถบบันทึกเสียงธรรมะ การจัดพิมพ์เอกสารทางธรรม อนุญาตให้ใช้สถานที่ ให้ยืมอุปกรณ์จัดพิธีกรรมทางศาสนา ชั้น 2 มีห้องว่างให้เป็นห้องปฏิบัติสมาธิภาวนา และการพิมพ์ปฏิทินศาสนา

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน, 2539 ก)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2538

ธรรมสถานได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นประจำตลอดปี ได้แก่ จัดรายการบรรยายธรรมทุกวันอาทิตย์ ณ อาคารธรรมสถาน จุฬา ในหัวข้อต่าง ๆ เช่น “พบเขมานันทะ” “เปิดกุญแจสี่จักรธรรม” โดยพระวรรณอินฺทโธ หัวข้อ “สาระจากพระสูตร” “จิตวิเคราะหตามหลักพุทธศาสนา” รายการบรรยายธรรมวันอาทิตย์ในรายการ “คุณค่าชีวิต” ทางสถานีวิทยุจุฬาฯ F.M. 101.5 เมกกะเฮิรท์ ทุกวันอาทิตย์ เวลา 16.30 – 17.00 น. นอกจากนี้ ยังได้จัดพิธีกรรมตามโอกาสวันสำคัญทางศาสนา เช่น จัดงานวันมาฆบูชา ในงานมีการปาฐกถาธรรม โดยท่านอาจารย์สุดชา สัจจญาโณ แห่งสำนักสงฆ์ป่าดอกคุด จังหวัดขอนแก่น และมีพิธีเวียนเทียนเนื่องในวันสำคัญทางพุทธศาสนา จัดงานวัน “วิสาขบูชา” เพื่อส่งเสริมเผยแผ่หลักธรรมในพระพุทธศาสนา โดยในงานนี้มีพิธีทำวัตรเย็นและสวดมนต์บทพิเศษต่าง ๆ การแสดงปาฐกถาธรรม รวมทั้งพิธีเวียนเทียนของพุทธศาสนิกชน นอกจากนี้ยังจัดงานวันอาสาฬหบูชา ตลอดจนจัดการบรรยายธรรมชุดพิเศษในช่วงเข้าพรรษา ทุกวันจันทร์ ระหว่างเวลา 17.00 – 19.00 น. อีกด้วย

ในด้านกิจกรรมเพื่อการฝึกฝนจิตใจนั้น ได้จัดโครงการค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม “ค่ายไตรลักษณ์” ภาคฤดูร้อน ประจำปี 2538 ณ สำนักมกุฏศิวิวัน อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเกิดความเข้าใจในหลักธรรมสำคัญ คือ “ไตรลักษณ์” ในพระพุทธศาสนา เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ปรับปรุงคุณภาพจิตของตนให้อยู่ในสภาวะที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการประกอบหน้าที่ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมต่าง ๆ จำแนกได้เป็น

1. กิจกรรมประจำสัปดาห์/เดือน

กิจกรรมทางพุทธศาสนา ได้แก่ การบรรยายในรายการ แนวทางการเจริญวิปัสสนา วิเคราะห์โลกและชีวิต พุทธปริทรรศน์ ศึกษาพระสูตรในพระไตรปิฎก ทำอย่างไรได้อย่างนั้น และศึกษาคัมภีร์อภิธรรมมีต่อสังคหะ นอกจากนี้ยังมีการฝึกสมาธิ และรายการระดมธรรมวันอาทิตย์

กิจกรรมทางศาสนาอิสลาม เป็นการสนทนาวิชาการอิสลาม

กิจกรรมอื่น ๆ มีการจัดการสนทนา “แนวคิดท่านกฤษณะมูรติ”

2. **โครงการประจำปี** ได้แก่ การประชุมวิชาการเรื่อง “ศาสนากับคุณค่าความเป็นมนุษย์” โครงการค่ายซึ่งประกอบด้วย ค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม ค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรมภาคฤดูร้อน ชื่อค่าย “ไตรลักษณ์” งานในวันสำคัญทางศาสนา คือ งานมาฆบูชา งานวิสาขบูชา งานหล่อเทียนจำนำพรรษา งานอาสาฬหบูชา และงานคริสต์มาส

3. **โครงการพิเศษ** ประกอบด้วย การทอดกฐินสามัคคี ณ เขาวงกต อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โครงการบรรพชาอุปสมบทหมู่พระนิสิต และนิทรรศการสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวิสาขบูชา

4. **งานอื่น ๆ** ได้แก่ ห้องสมุดบริการให้ยืมหนังสือ และแถบบันทึกเสียงธรรมะ การจัดพิมพ์เอกสารทางธรรม อนุญาตให้ใช้สถานที่ ให้ยืมอุปกรณ์จัดพิธีกรรมทางศาสนา ชั้น 2 มีห้องว่างให้เป็นห้องปฏิบัติสมาธิภาวนา และการพิมพ์ปฏิทินศาสนา

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน, 2539 ก)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2539

1. กิจกรรมประจำสัปดาห์/เดือน

กิจกรรมทางพุทธศาสนา ได้แก่ การบรรยายในรายการ แนวทางการเจริญวิปัสสนา วิเคราะห์โลกและชีวิต พุทธปริทรรศน์ ศึกษาพระสูตรในพระไตรปิฎก ทำอย่างไรได้อย่างนั้น และศึกษาคัมภีร์อภิธรรมมีต่อสังคหะ นอกจากนั้นยังมีการฝึกสมาธิ และรายการระดมธรรมวันอาทิตย์

กิจกรรมทางศาสนาอิสลาม เป็นการสนทนาวิชาการอิสลาม

กิจกรรมอื่น ๆ มีการจัดการสนทนา “แนวคิดท่านกษณะมูรติ”

2. **โครงการประจำปี** ได้แก่ การประชุมวิชาการเรื่อง “ศาสนาส่งเสริมหรือแก้ความงมงายในยุคโลกาภิวัตน์” และโครงการอื่น ๆ ประกอบด้วย ค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม ค่ายอริยสัจ 4 และค่ายสติปัญญา งานในวันสำคัญทางศาสนา คือ งานมาฆบูชา งานวิสาขบูชา งานหล่อเทียนจำนำพรรษา งานอาสาฬหบูชา

3. **โครงการพิเศษ** ประกอบด้วย เสวนาพิเศษเรื่อง “ทัศนะความเชื่อของสังคมวันนี้” โครงการบรรพชาอุปสมบทหมู่พระนิสิต นิทรรศการสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาเนื่องในเทศกาลวิสาขบูชา การบรรยายคัมภีร์วิสุทธิมรรค ตอนปัญญาเนติศ การบรรยายเรื่อง “พุทธวิธีทำใจเมื่อใกล้ตาย”

4. งานอื่น ๆ ได้แก่ ห้องสมุดบริการให้ยืมหนังสือและแถบบันทึกเสียงธรรมะ จัดพิมพ์เอกสารทางธรรม อนุญาตให้ใช้สถานที่ ให้ยืมอุปกรณ์จัดพิธีกรรมทางศาสนา ชั้น 2 มีห้องว่างให้เป็นห้องปฏิบัติสมาธิภาวนา

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน, 2539 ก)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2540

1. กิจกรรมบรรยายธรรมและอภิปรายธรรม

การบรรยายธรรมประจำสัปดาห์ เวลา 17.00-19.00 น. ณ อาคารธรรมสถาน เรื่องที่จัดบรรยาย ได้แก่

ฆราวาสบรรลุมรรณม ทุกวันจันทร์ โดย อ. บรรจบ บรรณรุจิ มีผู้ฟังประมาณ 30 คน
 ศาสนากับวิทยาศาสตร์ ทุกวันอังคาร-พุธ โดย ศ. ดร. ระวี ภาวิไล มีผู้ฟังประมาณ 20 คน
 พุทธปริทรรศน์ ทุกวันพฤหัสบดี โดย ศ.นพ. เชาวน์ เดชะโกศยะ มีผู้ฟังประมาณ 40 คน
 พระสูตรในพระไตรปิฎก ทุกวันศุกร์ โดย พระอุรุปัติ ตรีธมฺโม มีผู้ฟังประมาณ 15 คน
 การบรรยายธรรมวันอาทิตย์ ทุกวันอาทิตย์ เวลา 14.00 – 18.00 น. ณ อาคารธรรมสถาน โดยวิทยากรประจำ คือ ศ. ดร. ระวี ภาวิไล , พญ. อมรา มลิลลา , อ. บรรจบ บรรณรุจิ, อ. สุกพล โล่ห์ชิตกุล , อ. สุชาติ กอไพศาล , อ. ไชยวัฒน์ กปิลกาญจน์ , อ. เปงฮั่ว แซ่เฮ้ง , อ. การ์ตารรี ซิงห์ , อ. โกวิท เอนกชัย (เขมะนันทะ) , พล.ร.ต. มงคล สักกาวาที โดยมีผู้ร่วมรายการแต่ละรายการประมาณ 20 – 40 คน

2. กิจกรรมค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม

โครงการค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม ภาคฤดูร้อน ครั้งที่ 7 ชื่อค่าย "วิสุทธิ 7" จัดวันที่ 19 – 26 เมษายน 2540 ณ วัดเขาวงกต อ. บ้านหมี่ จ. ลพบุรี มีผู้ร่วมค่าย 32 คน

โครงการค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม ครั้งที่ 19 ชื่อค่าย "ความหมายและคุณค่าของพุทธธรรมในชีวิตและโลกปัจจุบัน" จัดวันที่ 25 – 29 ตุลาคม 2540 ณ สำนักปฏิบัติธรรมมกุฏคีรีวัน จ. นครราชสีมา มีผู้ร่วมค่าย 46 คน

3. กิจกรรมบริการห้องสมุด จัดทำทะเบียน บริการให้ยืม-คืน หนังสือ และ แถบบันทึกเสียงธรรมะ ในเฉพาะปี 2540 มีผู้มาสมัครเป็นสมาชิกใหม่ 117 คน

4. กิจกรรมบริการให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ บริการยืมโต๊ะหมู่บูชา เครื่องสังฆภัณฑ์ อาสนะพระและเสื่อ แก่หน่วยงานต่าง ๆ เช่น หอพักนิสิตจุฬาฯ ชมรมดนตรีไทย อบจ. วิทยาลัยปิโตรเคมี กองอาคารสถานที่ สโมสรนิสิตจุฬาฯ

5. กิจกรรมศาสนาและประเพณี

จัดทอดผ้าป่า เพื่อสมทบทุนบูรณะหลังคาโรงครัว วัดเขาวงกต จ. ลพบุรี เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2540 มีผู้เดินทางจำนวน 30 คน

จัดงานวิสาขบูชา เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2540 ระหว่างเวลา 18.00 – 21.30 น. มีผู้ร่วมงานประมาณ 500 คน

จัดงานอาสาฬหบูชา เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2540 ณ อาคารธรรมสถาน มีผู้ร่วมงานประมาณ 400 คน

จัดงานหล่อเทียนจำนำพรรษา เมื่อวันศุกร์ที่ 4 กรกฎาคม 2540 ระหว่างเวลา 07.00 – 24.00 น. ณ อาคารธรรมสถาน มีผู้ร่วมงานตลอดทั้งวัน ไม่น้อยกว่า 1,000 คน และได้นำเทียนไปถวายวัดจากแดง จ. สมุทรปราการ สำนักมกุฏศิรัวัน จ. นครราชสีมา วัดเขาวงกต จ. ลพบุรี เมื่อวันที่ 18, 20, 21 กรกฎาคม 2540 มีผู้ร่วมเดินทาง 28, 110, 105 คน ตามลำดับ

6. กิจกรรมธรรมทัสนาจร

จัดธรรมทัสนาจร ครั้งที่ 16 ณ วัดพุทธนิมิต วัดหนองโพ วัดช่องแค วัดจันเสน จ. นครสวรรค์ เมื่อวันที่เสาร์ที่ 16 สิงหาคม 2540 มีผู้สมัครร่วมเดินทาง 52 คน

จัดธรรมทัสนาจร ครั้งที่ 17 ณ เขาช้างจรรย์ วิหารเขียน วัดญาณสังวราราม จ. ชลบุรี และเยี่ยมชมเรือหลวงจักรีนฤเบศร เมื่อวันที่เสาร์ที่ 20 ธันวาคม 2540 มีผู้ร่วมในการเดินทาง 42 คน

7. กิจกรรมเสด็จทัศนศึกษาทางธรรม จัดนิทรรศการสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในเทศกาลวิสาขบูชา ร่วมกับหน่วยงานราชการและองค์กรพุทธศาสนาต่าง ๆ ณ ปริมณฑลสนามหลวง กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 14 – 20 พฤษภาคม 2540

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน, 2541 ช)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2541

1. การบรรยายธรรมประจำสัปดาห์ ตั้งแต่วันจันทร์ ถึง วันศุกร์ เวลา 17.00 – 19.00 น.

ณ อาคารธรรมสถาน มีหัวข้อการบรรยาย ดังนี้

จันทร์ “คัมภีร์วิสุทธิมรรค” โดย อ.ดร. บรรจบ บรรณรุจิ

อังคาร และ พุธ “ศาสนา กับ วิทยาศาสตร์” โดย ศ.ดร. ระวี ภาวิไล

พฤหัสบดี “พุทธปริทรรศน์” โดย ศ.นพ. เหวง เดชะโกศยะ

ศุกร์ สัปดาห์ที่ 1,2 “พระสูตรในพระไตรปิฎก” โดย พระอุรุบัติ จรณธมฺโม

ศุกร์ สัปดาห์ที่ 3,4,5 “ปรมัตถธรรมประยุกต์กับพระสูตรต่าง ๆ” โดย อ. อำนวย พัฒนศิริ

รายการบรรยายธรรมวันอาทิตย์ มีดังนี้

รู้ที่นี้รู้เดียงนี้ อ. สุชาติ กอไพศาล

พระไตรปิฎกศึกษา โดย อ. ดร. บรรจบ บรรณรุจิ

จิตวิจักษณ์พุทธศาสตร์นิกายเซ็น โดย อ. เปงฮั่ว แซ่เฮ้ง

คติโลก คติธรรม โดย พญ. อมรา มลิลา

ให้เก็ก – โยคะ-สมาธิ อธิบายวิธีสู่ความสงบเย็น โดย อ. สุพล ไล่หิขิตกุล

จิตวิเคราะห์ตามหลักพุทธศาสนา โดย ศ. ดร. ระวี ภาวิไล

พุทธศาสนาวิสัยทัศน์ โดย พล.ร.ต. มงคล สักกาวาที

สาระจากพระสูตร โดย อ. ไชยวัฒน์ กปิลกาญจน์

ความลึกลับของชีวิต โดย อ. การ์ตารวี ชิงห์

การสนทนาธรรมและฝึกสมาธิ นำโดย แมชีสุภาพรรณ ณ บางช้าง

2. กิจกรรมประจำปี

- 22 – 23 มกราคม 2541 การประชุมวิชาการ เรื่อง “ศาสนากับภาวะวิกฤต” มีผู้เข้าร่วมประชุม 124 คน
- 11 กุมภาพันธ์ 2541 งานมาฆบูชา เริ่มงานเวลา 18.30 – 21.30 น. ณ อาคารธรรมสถาน มีนิสิต อาจารย์ บุคลากร และชาวบ้านตลาดสวนหลวงมาร่วมงาน ประมาณ 1,000 คน
- 28 มีนาคม – 2 พฤษภาคม 2541 โครงการบรรพชาและอุปสมบทหมู่พระนิสิต ภาคฤดูร้อน 2541 ณ วัดจากแดง จ. สมุทรปราการ และวัดสุภัททะบรรพต จ. ระยอง โดยธรรมสถานร่วมกับ กลุ่มศาสนติธรรม สโมสรนิสิตคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ และกลุ่มพุทธโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ได้ทำพิธีบวชนาคที่อาคารธรรมสถาน ในวันเสาร์ที่ 28 มีนาคม พิธีบรรพชาและอุปสมบทในวันอาทิตย์ที่ 29 มีนาคม ณ วัดจากแดง จ. สมุทรปราการ อบรมธรรมกับท่านอาจารย์ อนันต์ อภิญาจโน ระหว่างวันที่ 30 - 1 พฤษภาคม ณ วัดสุภัททะบรรพต จ. ระยอง และพิธีลาสิกขาบท ณ อาคารธรรมสถาน ในวันเสาร์ที่ 2 พฤษภาคม มีนิสิตบวช 8 คน และอาจารย์คณะบัญชี 1 คน รวมเป็น 9 คน
- 10 พฤษภาคม 2541 งานวิสาขบูชา มีผู้ร่วมงานประมาณ 350 คน
- 26 มิถุนายน 2541 งานหล่อเทียนจำนำพรรษา จำนวน 3 ต้น มีผู้ร่วมงานตลอดวัน

- ประมาณ 800 คน ได้นำเทียนไปถวาย ณ วัดจากแดง
 จ. สมุทรปราการ สำนักมกุฏศิรีวัน จ.นครราชสีมา วัดเขาวงกต
 จ. ลพบุรี เมื่อวันที่ 18, 20, 21 กรกฎาคม 2540 ตามลำดับ
 8 กรกฎาคม 2541 งานอาสาพัฒนา มีผู้ร่วมงานประมาณ 500 คน
 อาทิตย์ 14 มิถุนายน 2541 รายการ "เพื่อความสดใสในชีวิต" โดย แม่ชี สุภาพรณ ณ บางช้าง
 อาทิตย์ 19 กรกฎาคม 2541 ครั้งที่ 1-4 ตามลำดับ ในเวลา 9.00 - 14.00 น.
 อาทิตย์ 23 สิงหาคม 2541
 อาทิตย์ 20 กันยายน 2541

3. โครงการพิเศษ

- 28 กรกฎาคม 2541 บรรยายธรรมพิเศษ โดย ท่านสัตยา นารายัน โกเอ็นก้า อาจารย์
 วิปัสสนากรรมฐาน มีผู้เข้าฟังประมาณ 160 คน
- จันทร์ 4 พฤษภาคม - นิทรรศการสัปดาห์วิสาขบูชา ณ ปริณทลสนามหลวง
 อาทิตย์ 10 พฤษภาคม 2541 กรุงเทพมหานคร ธรรมสถานได้จัดนิทรรศการ "ธรรมบท"
 โดยคัดลอกงานของ รศ. เสฐียรพงษ์ วรรณปก นำเสนอเป็น
 ภาพสีน้ำประกอบคำบรรยาย จำนวนประมาณ 35 ภาพ
 นอกจากนั้น คณะพระของท่านอาจารย์สดชา ได้อยู่บรรยาย
 ธรรม สนทนาธรรมเป็นประจำ หลังจากจบงานนี้แล้ว ได้นำ
 นิทรรศการ "ธรรมบท" มาแสดงต่อที่ธรรมสถาน
 (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ธรรมสถาน, 2542 ข)

กิจกรรมปี พ.ศ. 2542

- ธรรมสถานกำหนดกิจกรรมสำหรับปี พ.ศ. 2542 ดังนี้ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 ธรรมสถาน, 2541)

กิจกรรมประจำสัปดาห์

วัน	เวลา	กิจกรรม
จันทร์	17.00-19.00 น.	"พุทธศาสนศึกษา" โดย พระมหาต่วน สิริธมฺโม
อังคาร	17.00-19.00 น.	"วิเคราะห์พุทธธรรม" โดย ศ. ดร. ระวี ภาวิไล
พุธ	17.00-19.00 น.	"ศาสนา กับ วิทยาศาสตร์" โดย ศ. ดร. ระวี ภาวิไล
พฤหัสบดี	17.00-19.00 น.	"พุทธปริทรรศน์" โดย ศ.นพ. เชนง เดชะโกศยะ
ศุกร์ สัปดาห์ที่ 1,2	17.00-19.00 น.	"พระสูตรในพระไตรปิฎก" โดย พระอุรปัติ จรณธมฺโม
อาทิตย์	14.00-18.00 น.	บรรยายธรรมวันอาทิตย์
อาทิตย์	15.30-16.00 น.	รายการ "คุณค่าชีวิต" ทางสถานีวิทยุจุฬาฯ F.M. คลื่นความถี่ 101.5 MHz.

รายการบรรยายธรรมวันอาทิตย์

วันอาทิตย์	เวลา 14.00 - 15.50 น.	พัก 20 นาที	เวลา 16.10 - 18.00 น.
สัปดาห์ที่ 1	"นานาสาระธรรม" โดย อ. สุชาติ กอไพศาล		"พระไตรปิฎกศึกษา" โดย ดร. บรรจบ บรรณรุจิ
สัปดาห์ที่ 2	"จิตวิจยพุทธศาสนานิกายเซ็น" โดย อ. เปงฮั่ว แซ่เฮ้ง		"คติโลก - คติธรรม" โดย พญ. อมรา มลิลลา
สัปดาห์ที่ 3	"ให้แกก - โยคะ - สมาธิ อุบายวิธีสู่ความสงบเย็น" โดย อ. สุปล โสฬ์ชิตกุล		"จิตวิเคราะห์ตามหลักพุทธศาสนา" โดย ศ. ดร. ระวี ภาวิไล
สัปดาห์ที่ 4	"สาระจากพระสูตร" โดย อ. ไชยวัฒน์ กปิลกาญจน์		"ความลึกลับของชีวิต" โดย อ. การ์ตารี ชิงห์

ทุกวันอาทิตย์ในสัปดาห์ที่ 3 ของเดือน เวลา 09.00 - 14.00 น. มีรายการ "เพื่อความ
สดใสในชีวิต" นำโดย แม่ชีสุภาพรรณ ณ บางช้าง

ปฏิทินกิจกรรมระหว่างปี 2542

เดือน	วันที่ (โดยประมาณ)	รายการกิจกรรม
มกราคม	พ.ศ. 21 – ศ. 22	โครงการประชุมวิชาการประจำปี 2542 "ศาสนา กับ สถานการณ์ ปี 2000"
มีนาคม	จ. 1	งานมาฆบูชา
มีนาคม	ประมาณกลางเดือน	โครงการค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม ครั้งที่ 20 (ค่ายศาสนาอิสลาม)
มีนาคมถึง พฤษภาคม	จะแจ้งให้ทราบภายหลัง	โครงการบรรพชาและอุปสมบทหมู่ ภาคฤดูร้อน
เมษายน	ส. 17 – ส. 24	โครงการค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม ภาคฤดูร้อน ครั้งที่ 7
พฤษภาคม	อา. 23 - ส. 29	นิทรรศการสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องใน เทศกาลวิสาขบูชา ณ ปริมณฑลสนามหลวง กทม.
พฤษภาคม	ส. 29	งานวิสาขบูชา
กรกฎาคม	ศ. 16	งานหล่อเทียนจำนำพรรษา
กรกฎาคม	อ. 27	งานอาสาฬหบูชา
ตุลาคม	ส. 16 – ส. 23	โครงการค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม ครั้งที่ 21

ธรรมสถาน ยังมีโครงการธรรมทัศนาจร และกิจกรรมซึ่งจัดขึ้นตามสถานการณ์ของสังคม ซึ่งต้องการข้อชี้แนะทางวิชาการในมุมมองทางศาสนา โดยจะพิจารณาจัดตามเงื่อนไขของเวลาที่เหมาะสม

จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าแนวทางการจัดกิจกรรมของธรรมสถานนั้น มีทั้งการบรรยาย การประชุมทางวิชาการ การเสวนาธรรม การฝึกสมาธิ การเข้าค่ายศึกษาและปฏิบัติธรรม และการประกอบกิจกรรมตามประเพณีในวันสำคัญทางศาสนา ดังนั้น ธรรมสถานได้จัดให้มีกิจกรรมทางศาสนาทุกรูปแบบ อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้บุคคลจากทุกศาสนาได้ใช้ธรรมสถานในการจัดกิจกรรมทางศาสนาของตน อันเป็นการปลูกฝังปัญญา ก่อให้เกิดสภาพทางจิตใจที่เข้มแข็งในการใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าให้แก่ชาวจุฬาฯ และประชาชนทั่วไปผู้ใฝ่รู้ ใฝ่ปฏิบัติธรรม เพื่อหวังให้เกิดสันติสุขในสังคม

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย

ที่ ทม 0302(2702) / 2๙๙

ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท
กรุงเทพมหานคร 10330

28 ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการธรรมสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื่องด้วย นายชนินทร์ อังสุไวทย์ นิสิตระดับปริญญาโท ภาควิชาวิจัยการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การวิจัยเชิงประเมิน ธรรมสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” โดยมี รศ. นิสิต ชูโต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของธรรมสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการขอเข้าไปดำเนินการเก็บข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องในการวิจัย และทำการสังเกตการจัดกิจกรรม สัมภาษณ์ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่วิทยากร และผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมของธรรมสถานตอบแบบสอบถามของการวิจัย ระยะเวลาดำเนินการประมาณ 4 เดือน คือ ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2541 ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ นายชนินทร์ อังสุไวทย์ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษา

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเชิงประเมิณเกี่ยวกับ
บทบาทของธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเชิงประเมินเกี่ยวกับ
บทบาทของธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับปริญญาโท)**

แบบสอบถามฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดรายการบรรยายธรรมประจำวันจันทร์ถึงวันศุกร์ และการบรรยายธรรมประจำวันอาทิตย์ของธรรมสถาน ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นส่วนสำคัญในการวิจัย เรื่อง “การวิจัยเชิงประเมินธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” อันเป็นการศึกษาเพื่อประเมินบทบาทของธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะถือเป็นความลับ และข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการ และอาจนำไปเป็นข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของธรรมสถาน

เมื่อท่านได้กรอกข้อมูลแล้ว ขอความกรุณาจากท่านส่งแบบสอบถามกลับคืนแก่ผู้วิจัยด้วย หากไม่สะดวกอาจส่งให้ผู้วิจัยเมื่อท่านมาฟังการบรรยายครั้งต่อไป หรือท่านอาจจะส่งกลับทางไปรษณีย์ โดยรับซองจดหมายปิดแสตมป์ได้จากผู้วิจัย ข้อมูลของท่านมีคุณค่าอย่างมากในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณที่ท่านได้สละเวลาอันมีค่าของท่านเพื่อให้ข้อมูลในการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัย นายชินนทร์ อังสุไวทย์ นิลิตปริญญาโท
ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
209 หมู่ 2 ซอยหมู่บ้านพัฒนาสุข ถนนเทพารักษ์
ต. เทพารักษ์ อ. เมือง จ. สมุทรปราการ
10270
โทร. 754-6746

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเชิงประเมินเกี่ยวกับ บทบาทของธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑. เพศ () ชาย () หญิง
๒. อาชีพ
- หรือกำลังศึกษาอยู่สถานศึกษา
- คณะ ชั้นปีที่ ระดับการศึกษา
๓. อายุ ปี ศาสนา
๔. ท่านมาฟังการบรรยายธรรมของธรรมสถานเป็นเวลานานปี..... เดือน
๕. ท่านรู้จักธรรมสถานได้อย่างไร
-
๖. วิทยากรที่ท่านให้ความสนใจมาฟังการบรรยายธรรมได้ให้ความรู้หรือข้อธรรมะอย่างไร (เท่าที่จำได้)

ชื่อวิทยากร	ความรู้หรือข้อธรรมะที่ได้รับ
๑.	
๒.	
๓.	
๔.	
๕.	
๖.	

๗. ความรู้หรือข้อธรรมะจากการฟังบรรยายธรรม ท่านได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

.....

.....

.....

๘. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของธรรมสถานในอนาคต

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ข้อมูลในครั้งนี้

มกราคม 2542

ภาคผนวก จ

ข้อมูลจากผู้ตอบ “แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเชิงประเมินเกี่ยวกับ
บทบาทของธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย”

ข้อมูลจากผู้ตอบ “แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเชิงประเมินเกี่ยวกับ
บทบาทของธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย”

ผู้ให้ข้อมูลใน “แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเชิงประเมินเกี่ยวกับบทบาทของธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” เป็นผู้เข้ารับฟังการบรรยายธรรมประจำสัปดาห์ในวันจันทร์ – ศุกร์ และวันอาทิตย์ ระหว่างวันอาทิตย์ที่ 24 มกราคม ถึง วันอาทิตย์ที่ 28 กุมภาพันธ์ 2542 และผู้เข้าร่วมรายการ “เพื่อความสดใสในชีวิต” ในวันอาทิตย์ที่ 21 กุมภาพันธ์ 2542 โดยมีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 110 คน เป็นชาย 48 คน และหญิง 62 คน ข้อมูลที่เสนอไว้ในภาคผนวกนี้ ได้แก่

1. การจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามอาชีพ
2. การจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักศึกษาตามสถาบัน
3. การจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามอายุ
4. การจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามระยะเวลาที่ได้มาร่วมฟังการบรรยายธรรม

ดังข้อมูลต่อไปนี้

1. การจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามอาชีพ

จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 110 ฉบับ จำแนกตามอาชีพ ได้ดังนี้

ตารางที่ 6 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพและเพศ

อาชีพ	ชาย	หญิง
1. รับราชการ	5	9
2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	1
3. สัตวแพทย์	-	1
4. สถาปนิก	-	1
5. ครู	-	1
6. นักวิจัย	-	1
7. โปรแกรมเมอร์	-	1
8. นักออกแบบตกแต่งภายใน	-	1
9. รับจ้าง	11	12
10. นักเขียน	1	-
11. นายหน้า	1	-
12. ค้าขาย	6	4
13. ทำสวน	1	-
14. ธุรกิจส่วนตัว	2	-
15. อาชีพอิสระ	1	-
16. นักศึกษา	7	8
17. แม่บ้าน	-	8
18. พระภิกษุ นักบวชหญิง(อุบาสิกา)	3	2
19. เกษียณ	2	1
20. ช่างราชการบำนาญ	2	1
21. ตกงาน	1	-
22. ไม่ได้ทำงาน	-	2
23. ไม่ระบุอาชีพ	1	4
รวม	48	62

2. การจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักศึกษาตามสถาบัน ได้ดังนี้
 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักศึกษามีทั้งหมด 15 คน จำแนกตามสถาบันที่ศึกษาได้ดังนี้

ตารางที่ 7 จำนวนนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถาบันและเพศ

สถาบันที่ศึกษา	ชาย	หญิง
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	4	4
2. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	1	1
3. มหาวิทยาลัยมหิดล	-	1
4. สถาบันราชภัฏพระนคร	1	-
5. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร	1	2
รวม	7	8

3. การจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามอายุ

จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 110 คน ผู้ที่มีอายุต่ำสุดเท่ากับ 19 ปี และอายุมากที่สุดเท่ากับ 76 ปี โดยสามารถจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามได้ดังนี้

ตารางที่ 8 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุและเพศ

อายุ (ปี)	ชาย	หญิง
19	1	1
20 – 29	11	13
30 – 39	11	9
40 – 49	11	22
50 – 59	7	12
60 – 69	4	3
70 – 79	3	1
ไม่ระบุอายุ	-	1
รวม	48	62

จากตัวเลขในตารางจะเห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นชายนั้น ช่วงอายุที่มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดเท่ากับ 3 ช่วง คือ ช่วงอายุ 20-29 , 30-39 และ 40-49 ปี มีจำนวนคนในช่วงอายุนี้นี้ 11 คน ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นหญิงได้ว่า ในช่วงอายุ 40-49 ปี มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ 22 คน จากหญิง 62 คน

4. การจำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามระยะเวลาที่ได้มาร่วมฟังกิจกรรมบรรยายธรรม
ผู้ตอบแบบสอบถามได้ระบุ ระยะเวลาที่ได้มาฟังรายการบรรยายธรรม ดังนี้

ตารางที่ 9 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ และระยะเวลาที่ได้มาร่วมฟังการ
บรรยายธรรม

ระยะเวลาที่ได้มาร่วมรายการบรรยายธรรม (ปี)	ชาย	หญิง
เป็นครั้งแรก	2	6
1	14	21
2	7	10
3	7	5
4	4	3
5	4	4
6	2	1
8	1	2
10	4	6
มากกว่า 10	1	2
ไม่ระบุระยะเวลา	2	2
รวม	48	62

จะเห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามชายกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดเป็นกลุ่มผู้มีระยะเวลาในการฟังธรรมไม่เกิน 1 ปี มีจำนวน 16 คน จากผู้ตอบแบบสอบถามชายทั้งหมด 48 คน เช่นเดียวกัน ในผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นหญิงนั้น กลุ่มผู้มีระยะเวลาของการฟังบรรยายธรรมไม่เกิน 1 ปีจะเป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุด คือ มีจำนวน 27 คน จากผู้ตอบแบบสอบถามหญิงทั้งหมด 62 คน สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ระบุระยะเวลาที่มาฟังการบรรยายธรรม 4 คนนั้น มี 2 คนที่ไม่ตอบคำถามนี้ ส่วนอีก 2 คนที่เหลือ คนหนึ่งตอบว่า มาฟังการบรรยายนาน ๆ ครั้ง และอีกคนหนึ่งเป็นสุภาพสตรีตอบว่า มาฟังการบรรยายธรรมหลายปีแล้ว

ภาคผนวก จ

ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมบรรยายธรรมในห้องบรรยายธรรมของ
ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมบรรยายธรรมในห้องบรรยายธรรมของ
ธรรมสถานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมบรรยายธรรมในห้องบรรยายธรรมของธรรมสถาน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ ข้อมูลจากตารางที่ 10 จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมบรรยายธรรม
ระหว่างวันอาทิตย์ที่ 1 พฤศจิกายน 2541 ถึง วันอาทิตย์ที่ 28 กุมภาพันธ์ 2542 แสดงไว้ ดังนี้

ตารางที่ 10 จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมบรรยายธรรมระหว่างวันอาทิตย์ที่ 1 พฤศจิกายน 2541 ถึง วันอาทิตย์ที่ 28 กุมภาพันธ์ 2542

รายการ	จำนวนผู้เข้าฟัง																		เฉลี่ย
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
สัปดาห์ที่	พฤศจิกายน 2541					ธันวาคม 2541					มกราคม 2542				กุมภาพันธ์ 2542				
ระหว่างวันที่ (อาทิตย์ - ศุกร์)	1 - 6	8 - 13	15 - 20	22 - 27	29 - 4	6 - 11	13 - 18	20 - 25	27 - 1	3 - 8	10 - 15	17 - 22	24 - 29	31 - 5	7 - 12	14 - 19	21 - 26	28	
วันอาทิตย์ :									ย										
ปรมาตถธรรมประยุกต์	17																	17	
พระไตรปิฎกศึกษา	18					งด						32			29			26	
จิตวิจยพุทธศาสนานิกายเซ็น		16					27				28					16		22	
คติโลก - คติธรรม		31					26				31					34		31	
เพื่อความสดใสในชีวิต ครั้งที่ 5-8			19					43			31						31	31	
ไท่เก๊ก-โยคะ-สมาธิ อูบายวิธี สู่ความสงบเย็น			28					23				33					27	28	
อริยสัจ 4 และ ปฏิจสงมุปาบท			15														25	20	
ทักษะและวิสัยทัศน์ของชาวพุทธ				20														20	
จิตวิเคราะห์ตามหลักพุทธศาสนา				งด				22				31				29		27	
เที่ยวไปกับธรรมะ					30													30	
ความลึกลับในชีวิต					22				22					28			งด	24	
สมาธิสู่โสดาและธรรมกายวิภาซ						44						40						42	
สาระจากพระสูตร									29					37			งด	33	
สติปฏิฐาน 4															26			26	
วันจันทร์ : พุทธศาสนศึกษา	*	*	*	*	5	ย	9	6	4	5	งด	5	5	7	4	5	งด	6	
วันอังคาร : วิเคราะห์พุทธธรรม	9	11	งด	21	20	17	13	11	14	11	12	11	15	17	11	**	9	14	
วันพุธ : ศาสนา กับ วิทยาศาสตร์	*	*	*	*	15	13	8	9	**	6	10	11	12	5	11	7	8	10	
วันพฤหัสบดี : พุทธปริทรรศน์	39	39	36	37	58	ย	36	47	ย	39	49	31	38	34	36	31	39	39	
วันศุกร์ : พระสูตรในพระไตรปิฎก	6	6	-	-	8	งด	-	12	ย	5	งด	-	6	6	10	-	-	7	
: ปรมาตถธรรมในชีวิตประจำวัน																	15	10	13
ผู้เข้าฟังเฉลี่ย / สัปดาห์	18	21	25	26	23	25	20	22	17	15	27	24	24	19	17	21	22	25	22

หมายเหตุ (*) ผู้วิจยไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมบรรยายธรรมเพราะขณะนั้นไปร่วมกิจกรรมหลักสูตรต้นตระโยคะ 8 บทเรียน

(**) ผู้วิจยไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมบรรยายธรรมเนื่องจากมีกิจธุระอื่น (ย) วันหยุดราชการ (-) ไม่มีรายการ

(งด) วิทยาการของดการบรรยาย (ตัวเลข) วิทยาการมาชดเชย หรือ มีวิทยาการท่านอื่นมาแทน

ประวัติผู้วิจัย

นายชนินทร์ อังสุไวทย์ เกิดเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2496 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จ การศึกษาวิทยาศาสตร์บัณฑิต(คณิตศาสตร์) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2517 และศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เมื่อปีการศึกษา 2529 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2540 ปัจจุบันเป็นอาจารย์ของโรงเรียนอัสสัมชัญ ซึ่ง ตั้งอยู่ที่ 26 ซอยเจริญกรุง 40 ถนนเจริญกรุง แขวงสุรวงศ์ เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ฯ 10500 ทำหน้าที่งานวิจัยและพัฒนา ฝ่ายวิชาการ

